

Měsíčník EU aktualit

číslo 118,
červenec 2013

strana 2	Události: EU se dohodla na podobě rozpočtu na 2014-2020
strana 10	Sloupek EK: Veřejné konzultace – proč a jak se do nich zapojit?
strana 12	Drobnohled: Chorvatsko – nový člen Evropské unie
strana 13	Hlavní téma: Struktura nových OP na roky 2014-2020 v ČR
strana 17	Průvodce podnikáním: Bělorusko

Česká spořitelna, a.s.
Budějovická 1518/13a
140 00 Praha 4
tel.: +420 956 718 012
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

EU OFFICE (KANCELÁŘ PRO EU)

Jan Jedlička

manažer EU Office
+420 956 718 014, jjedlicka@csas.cz

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Iva Dlouhá

+420 956 718 015, idlouha@csas.cz

Jana Majchráková

+420 956 718 012, jmajchrakova@csas.cz

EKONOMICKÉ A STRATEG. ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny
+420 224 995 439, dnavratil@csas.cz

GRANTIKA ČESKÉ SPOŘITELNY

Richard Lev

ředitel odboru Projektové poradenství
+420 731 192 877, lev@grantikacs.com

Máte zájem o realizaci projektu s podporou fondů EU? Hledáte financování rozvojových plánů? Plánujete expanzi do zahraničí? Chcete získat více informací? Prosím, obraťte se na nás.

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

Informace o evropské politice
v češtině
www.euractiv.cz

Vážený čtenáři,

červen bývá v evropském integračním dění jeden z nejhektičtějších a nejinak to bylo i v letošním roce. Čím začít? Třeba tradiční Evropskou radou v Bruselu.

Důležitých témat, které měli na agendě nejvyšší představitelé členských států bylo několik. Tím hlavním byla dohoda na podobě budoucího finančního rámce pro období 2014-2020, která by měla respektovat připomínky Evropského parlamentu. Sedmiletý rozpočet počítá nadále s 960 miliardy eur ve výdajích na závazcích, ale oproti původnímu návrhu došlo k posílení investic na růst a zaměstnanost. Dále též byla dohodnuta větší pružnost rozpočtových pravidel, které budou umožňovat přesun neutracených prostředků z jednoho roku na druhý. Pro definitivní schválení rozpočtového rámce je potřeba ještě kladné stanovisko europoslanců.

Summit EU zároveň pozhledal dalšímu rozšíření eurozóny. Od ledna příštího roku by se počet zemí platících eurem měl rozrůst již na 18. Nově se společná evropská měna začne používat v Lotyšsku. Příklad pobaltského státu ukazuje, že i v době dluhové krize je pro některé země členství v eurozóně nadále atraktivní.

Přelom prvního a druhého letošního pololetí byl ve znamení předávání předsednického žezla v EU. Novou předsednickou zemí Radě EU se na následující půlrok stává Litva. Za své hlavní priority si litevské předsednictví stanovilo ozdravení veřejných financí problémových států EU, dořešení bankovní unie, podporu ekonomického růstu cestou rozšíření jednotného vnitřního trhu na oblast energií a výzkumu a v neposlední řadě i posílení spolupráce mezi EU a jejími východními sousedy.

Další významná zpráva přichází z českých luhů a hájů. Česká vláda schválila statut Rady pro fondy Společného strategického rámce. Cílem tohoto nadrezortního poradního orgánu bude zajišťovat koordinaci podpory z fondů EU se strategickými dokumenty ČR i EU.

Nového dotačního období po roce 2013 se týká i naše aktuální hlavní téma Měsíčníku. Detailněji zde rozebíráme budoucí podobu operačních programů v ČR. Zatím se sice jedná jen o návrh české strany, který bude muset být obhájen při vyjednávání s Evropskou komisí, ale již nyní lze učinit dva hlavní závěry: systém operačních programů bude menší (a tak snad i jednodušší) a chudší (o cca 25 % prostředků). Zájemci o realizaci rozvojových projektů s podporou fondů si však musí ještě počkat. Ačkoliv programovací období začíná již 1. 1. 2014, vše nabírá zpoždění a první výzvy na předkládání žádostí o dotace očekáváme až závěrem roku 2014.

Průvodce podnikáním nás tentokrát zavede těsně za hranice Evropské unie – do Běloruska. Tato země je běžným konzumentem domácích médií vnímána dosti negativně, ale tuzemští podnikatelé, kteří mají se zemí zkušenosti, mají často opačné názory. Na dvoustranně 17-18 si přečtěte proč.

V rubrice Výlet do historie se můžete podívat na počátky evropské měnové historie. V rámci exkurze se nevyhnete ani zmínce o poválečném měnovém uspořádání daném Bretton-Woodem, devalvaci dolaru v 70. letech či tzv. hadu v tunelu. Že nevíte, co to je? Přečtěte si o tom na straně 19.

Vážený čtenáři, přeji Vám slunné a přiměřené teplé léto, ať již strávené ve kterékoliv členské či nečlenské zemi Evropské unie.

Jan Jedlička

Předsednictví v Radě EU se od 1. července 2013 ujala Litva. Agentura IPSOS zpracovala pro vládu České republiky průzkum informovanosti české populace o právech občanů EU a o jejich postoji k Unii. Lotyšsko splňuje veškerá konvergenční kritéria pro vstup do eurozóny. Osmnáctým členem eurozóny se tak může stát už 1. 1. 2014. Ministři financí eurozóny se dohodli na podobě přímé rekapitalizace pro ohrožené banky.

POLITIKA

Od 1. července se předsednictví ujala Litva

Po irském předsednictví se **předsednické role v Radě EU** na dalších šest měsíců ujala **Litva**.

Země se předsednictví ujímá vůbec poprvé v historii a jako první z pobaltských států. Její rozhodovací role bude velice důležitá. Evropská unie se potřebuje vymanit z hospodářské krize a Litva je jednou ze zemí, která s touto krizí úspěšně bojuje. Mohla by tak celé Unii dopomoci navrátit se k **hospodářskému růstu**, který patří mezi jednu z jejích tří klíčových priorit.

Litva vytyčila 3 základní priority:

Důvěryhodnost

Jednou z priorit Litvy jsou **zdravé veřejné finance** v EU a tedy zajištění finanční stability. V tomto ohledu bude důležité, jak se podaří dořešit otázku **bankovní unie** a **reformy finančních trhů**.

Cílem by měla být snaha členských států realizovat ty reformy, u kterých již došlo ke schválení, tzn. např. v oblasti posílení hospodářské a měnové unie, či správy ekonomických záležitostí.

Růst

Litva bude chtít především dosáhnout, aby byly **energie a výzkum** zahrnuty do volného pohybu zboží a služeb mezi jednotlivými členskými státy, čímž by mělo dojít k hospodářskému růstu a také vzniku nových pracovních míst.

Otevřenost

V rámci posílení mezinárodní reputace Evropské unie a jejího přístupu vůči okolním státům a světu bude snahou Litvy užší spolupráce mezi EU a jejími východními sousedy (především Ukrajinou, Gruzii, Arménií, v dlouhodobém výhledu pak i s Běloruskem) a stejně tak snaha o **uzavření dohod o volném obchodu** s USA, Japonskem nebo Kanadou.

Tyto ambiciózní cíle litevského předsednictví výrazně ovlivní budoucí podoba finančního rámce na roky 2014-2020, který by měl být definitivně schválen rovněž pod předsednickou taktovkou pobaltského státu. Vše je na dobré cestě, když politické dohody již bylo dosaženo (viz strana 4).

Politické vůle na shodě se zdá být po evropském summitu dosaženo, nyní je třeba vše dotáhnout do úspěšného konce a prosadit cca **70 právních předpisů**, které jsou s finančním rámcem spojeny. Litevští diplomaté se proto nudit rozhodně nebudou.

<http://www.eu2013.lt/en/presidency-and-eu/programme-and-priorities>

http://ec.europa.eu/news/eu_explained/130628_cs.htm

Průzkum informovanosti české populace o právech občanů EU a jejich postoj k Unii

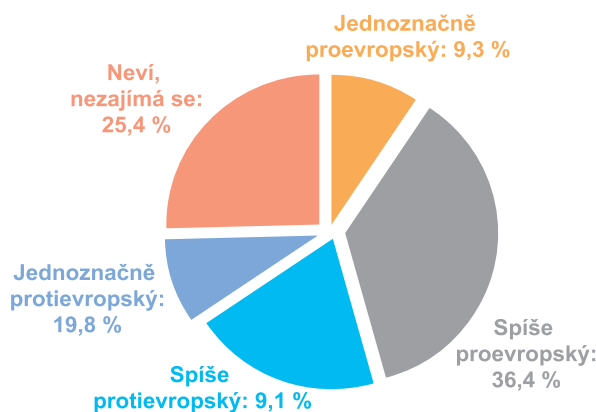
Vláda České republiky si nechala od agentury IPSOS vypracovat průzkum informovanosti české populace o právech občanů EU a jejich postoj k Unii. Hlavní výhodou členství v Evropské unii je podle většiny Čechů hlavně **možnost volného pohybu** po členských zemích, který se týká i možností práce a studia.

Právo na volný pohyb po Evropské unii Češi však využívají hlavně jako turisté, nejčastěji cestují do okolních zemí (do Německa 49 %, na Slovensko 48 %, do Rakouska 42 %, do Itálie 34 % a do Polska 31 %) a v zahraničí se málokdy zdržují déle než tři měsíce. Za prací cestuje pouhých 10 % Čechů. Pokud se Češi při svých cestách po EU setkávají s nějakými problémy, je to způsobeno hlavně **neznalostí jazyka** dané země. Problém s jazyky jmenovalo 37 % mužů, u žen to bylo 30 %.

Dvě třetiny respondentů v průzkumu také uvedly, že neznají **termín voleb do Evropského parlamentu**. Správný termín uvedla pouze jedna čtvrtina lidí, ve které převažovali hlavně mladí lidé do 24 let. K účasti v evropských volbách by podle průzkumu Čechy motivovalo více informací o činnosti europoslanců (40 %) a také výraznější názorové postoje českých politických stran v otázkách EU (35 %).

Respondenti odpovídali také na otázku, jakým směrem by se podle nich měla **Evropská unie** v příštích 20 letech **vyvíjet**. Podle 39 % lidí by se měla Unie rozpadnout a vrátit se ke zcela samostatným národním státům. Tento názor podle průzkumu převládá hlavně mezi lidmi ve věku 45 až 64 let. Podle 18 %

Jaký postoj mají občané ČR k Evropské unii?

Zdroj: agentura IPSOS pro Úřad vlády ČR

respondentů by měla Unie zůstat stejná jako dosud. Průzkum ale také ukázal, že 29 % lidí si přeje, aby se Evropská unie stala federací a pokračovala v prohlubování spolupráce. Na budoucnost EU v České republice **neexistuje jednotný názor**, nicméně platí, že více proevropští jsou středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní lidé.

Neméně zajímavý je i názor Čechů na evropskou integraci. Jednoznačně proevropský postoj vyznává 9,3 % dotázaných a dalších 36,4 % vyjadřuje spíše proevropský přístup, což je určitě pozitivní zprávou.

<https://www.euroskop.cz/8965/22581/clanek/pruzkum-o-evropskem-obcanstvi-cesi-jsou-pragmatici/>

<http://www.euractiv.cz/cr-v-evropske-unii/clanek/v-eu-je-procechy-nejdulezitejsi-pravo-volneho-pohybu-na-budoucnost-unie-neexistuje-jednotny-nazor-010910>

EKONOMIKA A EURO

Lotyšsko se může stát 18. členem eurozóny už v roce 2014

Evropská komise spolu s Evropskou centrální bankou podpořili Lotyšsko na cestě do eurozóny. Na základě Konvergenční zprávy vydané EK a ECB začátkem června **Lotyšsko** splňuje všechna konvergenční kritéria stanovená pro přijetí jednotné měny. Osmnáctým členem měnové unie by se pobaltská republika mohla stát už **1. 1. 2014**.

Lotyšsko po hospodářské krizi 2008/2009 prošlo jedněmi z nejtvrdějších úsporných opatření v Evropě. V roce 2012 se Lotyšsku podařilo snížit **schodek státního rozpočtu** hluboko pod stanovený strop, a to na 1,2 % HDP. Zároveň země v roce 2012 zaznamenala nejrychlejší **hospodářský růst** v Evropské unii. HDP za rok vzrostl o 5,1 % a jen v posledním čtvrtletí roku 2012 o 1,3 %. Veřejný dluh se nyní pohybuje okolo 41 % HDP.

Plnění Maastrichtských kritérií - Lotyšsko

Kritérium	Limit	Lotyšsko
1. Cenová stabilita	2,7 %	1,3 %
2. Stabilita měnového kurzu	ERM II ($\pm 15,0\%$)*	$< \pm 1\%$
3. Úrokové míry	5,5 %	3,8 %
4a. Veřejný dluh	do 60 % HDP	40,7 % HDP
4b. Vládní deficit	do 3 % HDP	1,2 % HDP

Zdroj: Konvergenční zpráva EK a ECB 2013; *) v souladu s požadavkem kritéria udržet se v ERM II daném oscilačním pásmem $\pm 15,0\%$ od centrální parity bez nadměrných fluktuací si lotyšské orgány jednostranně zavázaly udržet kurz latu v přísnějším pásmu $\pm 1,0\%$.

Lotyšský lat je na euro stabilně navázán už od vstupu země do Unie v roce 2004, kritérium přitom **požaduje jen dva roky**. Aby Lotyšsko udrželo stabilní devizový kurz vůči euru i během krize,

muselo přistoupit k bolestivé vnitřní **devalvaci**, snížit platy ve státním sektoru, škrtnat ve výdajích a zvýšit daně. K finálnímu rozhodnutí dojde v průběhu července, kdy by měla lotyšský vstup do eurozóny definitivně posvětit **Rada Ecofin**.

Vstup Lotyšska do evropské měnové unie dokazuje, že i přes aktuální nelichotivou situaci jižního křídla je společná měnová jednotka stále pro řadu států atraktivní.

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2013/ee3_en.htm

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-500_en.htm

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/lotysko-se-muze-stat-18-clenem-eurozony-uz-pristi-rok-010871>

Podoba přímé rekapitalizace pro ohrožené evropské banky

Ministři financí eurozóny se na zasedání v Lucemburku koncem června dohodli na podobě **přímé rekapitalizace problémových bank**. Z Evropského záchranného fondu (ESM) vyčlení na záchranu evropských bank **60 miliard eur** (zhruba 1,55 bilionu korun).

Na záchraně bank se ale budou muset podílet zejména akcionáři a věřitelé, poté vkladatelé s vklady nad 100 000 eur a až nakonec drobní vkladatelé. Mechanismus konkrétních pravidel zatím není znám, měl by začít být řešen až koncem příštího roku.

Je ale jasné, že banky nebudou moci automaticky spoléhat pouze na pomoc z fondu, přispět budou muset také samy členské státy. Ministři se dohodli, že v prvních dvou letech se státy budou podílet na celkovém záchranném balíčku z veřejných zdrojů **pouze 20 %** a v dalších letech pak **10 %**.

Výsledkem by mělo být zmírnění dalších propadů států do obrovských dluhů a **rozetnutí začarovaného kruhu** (Problémové banky vyvolávají potřebu záchran z veřejných peněz států, těm díky tomu **roste veřejný dluh**, klesá důvěra investorů a snižují se ceny státních dluhopisů. Snižující se ceny státních dluhopisů v portfolií bank zhoršují jejich finanční situaci, což vyvolává potřebu záchran bank z veřejných peněz...).

EU předpokládá, že díky přímé rekapitalizaci, tzn. většímu množství peněz v bankách, bude moci více firem získat půjčky, což povede **k podpoře hospodářského růstu**. Podpora bude moci být poskytnuta i bankám, které se do problémů dostanou ještě předtím, než začne celý mechanismus platit. Pomoc bude ale řešena individuálně případ od případu. Za krachující banky by tak již neměli plně platit daňoví poplatníci.

www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/137569.pdf

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/232149-problemove-banky-pomuze-zachranit-nova-bilionova-varka-penez/>

ČR dostala historicky první pokutu od EU za prodlevy při implementaci směrnice o penzijním pojištění. Evropský parlament, Rada ministrů EU a Evropská komise se dohodli na podobě reformy společné zemědělské politiky. Instituce EU se shodli na podobě víceletého finančního rámce pro období 2014-2020. Evropská komise předložila návrh rozpočtu EU pro rok 2014. Za investorsky nejatraktivnější zemi v regionu východní Evropy je dle průzkumu ČNOPK považováno Polsko.

ČR dostala pokutu za prodlevy při implementaci směrnice o penzijním pojištění

V přepočtu necelých **6,5 milionu korun** bude muset Česká republika zaplatit za to, že včas neimplementovala Směrnici o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi. Rozhodl o tom Soudní dvůr EU. Jedná se vůbec o první peněžité trest, kterého se Česku za porušení unijního práva dostalo. Směrnici o penzijním pojištění zaměstnanců z roku 2003 měla ČR do svého právního řádu přijmout již v roce 2005, ale nestalo se tak. **Evropská komise** proto v létě roku 2008 podala na Prahu žalobu o nesplnění povinnosti a zaslala jí časový harmonogram, jak postupovat. **Česká republika** slíbila, že pochybení napraví.

Vzhledem k tomu, že se Česku nepodařilo slib splnit, následovala ze strany Evropské komise další žaloba. Česká republika příslušný zákon přijala až koncem léta roku 2011. Za prodlení v délce devatenácti měsíců Evropská komise požadovala pokutu **3,4 milionu eur**. Generální advokát soudu Niilo Jääskinen nicméně doporučil pokutu jeden milion eur a zaplacení soudních výloh. Soud nakonec rozhodl, že pokuta bude výrazně nižší.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=138783&pageIndex=0&doclang=cs&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=996960>

<http://www.euractiv.cz/cr-v-evropske-unii/clanek/cr-dostala-pokutu-za-prodlevy-pri-implementaci-smernice-o-penzijnim-pojisteni-zamestnanecu-0109240>

ZEMĚDĚLSTVÍ

Politická dohoda ohledně nového směřování společné zemědělské politiky

EP, Rada ministrů EU a EK se dohodli na **reformě společné zemědělské politiky (SZP)**. Jedním z hlavních bodů reformy je spravedlivější rozdělování přímých plateb.

V rámci rozpočtu SZP do roku 2019 každý členský stát dostane dotace ve výši minimálně **75 % průměru EU**. Dále v rámci jednoho státu či regionu neklesne podpora na hektar pod **60 % průměru** podpor vyplácených do roku 2019. Podporu získají nově pouze „aktivní zemědělci“. Podporování budou také mladí zemědělci, kteří začnou podnikat. Kromě standardní investiční pomoci pro mladé jim bude nabídnut ještě speciální 25% příplatek v prvních pěti letech hospodaření. Vyšší podpora bude mířit i do znevýhodněných oblastí.

Druhým významným bodem je pak **snaha o posílení pozic zemědělců v rámci potravinového řetězce**. EU chystá nová pravidla hospodářské soutěže pro oborové a mezioborové organizace, které budou moci vyjednat dohodu o prodeji např. mléka, hovězího masa či obilovin. Od roku 2017 dojde ke **zrušení kvót na cukr**. Zavedeny budou též nové nástroje pro

případy řešení krizí v zemědělském průmyslu. Plánována jsou též opatření pro zajištění **ekologičtějšího prostředí**.

Pro období 2014-2020 plánuje EU investovat více než 100 miliard eur do zvyšování kvality půdy a vod, na ochranu životního prostředí a do boje proti změnám klimatu. V neposlední řadě má EU dospět k účinnější a transparentnější zemědělské politice např. prostřednictvím zdvojnásobení částek na podporu výzkumu a inovací.

Reforma SZP začne platit od 1. 1. 2014, kromě struktury přímých plateb, která začne platit až od roku 2015.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-613_cs.htm

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-621_en.htm

ROZPOČET

Příští víceletý finanční rámec EU bude pružnější

Mezi institucemi EU se na konci června podařilo najít shodu na společném evropském rozpočtu na příštích sedm let. Ještě před začátkem summitu Evropské rady to oznámili zástupci Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady EU. Celková výše rozpočtu zůstane stejná jako v únorovém návrhu Evropské rady, tedy **960 miliard eur** v závazcích, respektive **908 miliard v platbách**.

Mění se ale způsob využití těchto prostředků. Evropský parlament původní návrh rozpočtu, který předložila v únoru Evropská rada, odmítl s tím, že požadoval především více investic na růst a zaměstnanost a také více pružnosti. To se mu podařilo do návrhu rozpočtu prosadit.

Větší flexibilita spočívá v tom, že finance, které nebudou v jednom roce utraceny, budou moci být využity v roce následujícím, a to bez omezení během prvních tří let programovacího období. V roce 2018 pak bude strop pro převedení prostředků **7 miliard eur**, v roce 2019 půjde o 9 miliard eur a v závěrečném roce programovacího období to bude **10 miliard eur**. Nový rozpočet zahrnuje i Iniciativu na podporu zaměstnanosti mládeže s rozpočtem šest miliard eur, který by měl být díky flexibilitě navýšen o další dvě miliardy.

V kompromisním návrhu je také obsažen **tzv. frontloading výdajů** na důležitá témata, jako je právě zaměstnanost mládeže, ale i výzkum a další programy pro mladé. Znamená to, že finanční prostředky budou k dispozici přednostně už na začátku programovacího období.

Nový návrh rozpočtu **bude ještě schvalovat plénum EP**, formálně ho musí potvrdit i jednotlivé členské státy. Dohoda na podobě nového finančního rámce 2014-2020 je skvělou zprávou. Její nedosažení a odložení by způsobilo nabrání dalšího zpoždění při provádění klíčových evropských politik po roce 2014, kam patří i kohezní politika se svými dotacemi z evropských strukturálních fondů.

Členské státy se s Evropským parlamentem dohodly na podobě infrastrukturního fondu

Irské předsednictví, Evropská komise a Evropský Parlament se shodli na konečné kompromisní podobě nového Nástroje pro propojení Evropy (CEF; Connecting Europe Facility), který je také známý jako infrastrukturní fond. Z tohoto fondu mají být v příštím programovém období 2014-2020 spolufinancovány důležité strategické projekty společného evropského zájmu, a to v oblasti dopravy, energetiky či digitálních sítí.

Původně se počítalo s tím, že v jeho rámci bude členským státům k dispozici **50 miliard eur**. Evropští lídři však již na únorovém summitu Evropské rady v Bruselu rozhodli o tom, že jeho objem bude snížen na 29,3 miliard eur. Trialog to nyní potvrdil.

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-625_en.htm

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/pristi-vicelety-financni-ramec-eu-bude-pruznejsi-010941>

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/clenske-staty-se-s-evropskym-parlamentem-dohodly-na-podobě-infrastrukturniho-fondu-cef-fondy-010940>

Evropská komise předložila návrh rozpočtu EU na rok 2014

Evropská komise koncem června schválila návrh rozpočtu na rok 2014 ve výši **142,01 miliardy eur v závazcích** a **135,9 miliardy eur** v platbách. Komise návrh předložila pouze proto, že jim tuto povinnost zveřejnit návrh rozpočtu do 1. 7. ukládá Lisabonská smlouva. Je tak pravděpodobné, že návrh není konečný a dojde ještě k dalším úpravám.

Návrh je sice zpracován na základě nejnovějších výsledků jednání o víceletém finančním rámci, ale finanční rámec na období 2014-2020 ještě nebyl finálně schválen. Objem celkových peněžních prostředků na rok 2014 je zatím **o cca 6 % nižší**, než v rozpočtu na rok 2013.

Návrh rozpočtu EU na rok 2014 (v mil. EUR)

Okruh prostředků financování podle víceletého finančního rámce	Rozpočet 2013		Návrh rozpočtu 2014	
	Závazky	Platby	Závazky	Platby
1a) Konkurence-schopnost pro růst a zaměstnanost	15 749,5	12 897,0	16 264,0	11 694,9
1b) Soudržnost pro růst a zaměstnanost	54 958,0	56 349,5	47 560,6	51 093,7
2) Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi	59 885,1	57 848,8	59 247,7	56 532,5
3) Bezpečnost a občanství	2 362,2	1 894,2	2 139,5	1 668,0
4) EU jako globální hráč	9 341,3	6 811,0	8 175,8	6 251,3
5) Správa	8 418,1	8 417,8	8 595,1	8 596,7
6) Kompenzace	75,0	75,0	28,6	28,6
Celkem	150 789,3	144 293,2	142 011,3	135 865,7

Zdroj: Evropská komise

Prozatím návrh počítá s **3,3% nárůstem** prostředků na závazky ve prospěch rozpočtové kapitoly „Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost“. V rámci okruhu „Správa“ Evropská komise navrhuje snížit počet svých zaměstnanců o 1 %, nebo snížit vlastní správní výdaje o 1,1 %. Rozpočet okruhu „Správy“ se ale i přes tyto úsporné kroky oproti roku 2013 zvýšil. Důsledkem jsou prý mimo jiné **náklady spojené s přístupem Chorvatska**.

Pro srovnání, v rámci rozpočtu na rok 2014 dojde k výraznému snížení výdajů, jelikož celkový rozpočet nyní představuje pouze 1,05 % HND EU v závazcích (v roce 2013 to bylo 1,15 %) a 1,01 % v platbách (v roce 2013 to bylo 1,1 %).

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-606_en.htm

PODNIKÁNÍ

Polsko vystřídalo ČR v čele žebříčku investorské atraktivity

Zatímco posledních sedm let byla Česká republika především německými podniky označována za investorsky nejatraktivnější zemi v regionu, v posledním společném průzkumu Česko-německé obchodní a průmyslové komory (ČNOPK) s dalšími zahraničními hospodářskými komorami ve středovýchodní Evropě tomu tak již není. O nejvyšší příčku ji připravilo **Polsko**.

Ztráta prvenství není ale podle průzkumu způsobena tím, že by se Česko v očích zahraničních investorů propadlo, ale spíše tím, že udělalo pramálo proto, aby si tuto pozici udrželo. K situaci přispěly i **úspěšné reformy v konkurenčních státech**. Podle slov výkonného člena představenstva ČNOPK Bernarda Bauera může být příkladem infrastruktura v České republice, která stále patří k nejlepším v regionu, ale kvůli chybějícím investicím se její konkurenční výhoda pomalu ale jistě snižuje.

Průzkumu se účastnilo více než **1 700 především německých podniků** z 16 zemí střední a východní Evropy. Zatímco se

EK vydala akční plán pro podporu ocelářského průmyslu. Ministři členských zemí a několik výborů EP se shodlo na kompromisu k tabákové směrnici. EK zároveň vydala strategická opatření, která mají zabránit nelegálnímu obchodu v tabákovém průmyslu, zejména pašování cigaret. Zátěžové testy v jaderných elektrárnách budou povinné po šesti letech. Evropský parlament a členské státy se dohodli na kompromisu snížení emisí CO₂. Dohodu však zablokovalo Německo.

Česku od zahraničních podnikatelů dostalo pochvaly za kvalititu a dostupnost lokálních dodavatelů či **vysokou úroveň akademického vzdělání**, země se prý rozhodně nemůže chlubit dostatkem odborných pracovníků, transparentností veřejných zakázek, právní jistotou či kvalitou a efektivitou veřejné správy.

Zahraniční podnikatelé poukazují především na zdlouhavou práci soudů a také na častou změnu zákonů. Podobně ne příliš pozitivně je vnímán i **boj proti korupci**. Pozitivně je pak hodnocena ještě např. platební morálka či předvídatelnost hospodářské politiky.

Žebříček investiční atraktivity zemí střední a východní Evropy v roce 2013

1.	Polsko	6.	Chorvatsko
2.	Česká republika	7.	Lotyšsko
3.	Estonsko	8.	Litva
4.	Slovensko	9.	Rusko
5.	Slovinsko	10.	Maďarsko

Zdroj: ČNOPK

<http://www.euractiv.cz/obchod-a-export0/clanek/polsko-vystridalo-cr-v-cele-rebricku-investorske-atraktivitu-010880>

<http://tschechien.ahk.de/cz/pro-novinare/>

Komise představila akční plán pro ocelářství

Evropská komise reaguje na nelichotivý vývoj v klíčovém ocelářském průmyslu, a proto přišla s akčním plánem na jeho podporu.

Evropský **ocelářský průmysl** se aktuálně potýká s velmi nízkou poptávkou (v Evropě je poptávka po oceli o 27 % nižší, než tomu bylo před ekonomickou krizí) a vysokými cenami energie. Během let 2007-2011 došlo ke snížení zaměstnanosti v odvětví o 10 %.

I přes současné nepříznivé podmínky je ale EU stále druhým největším výrobcem oceli na světě. V ocelovém průmyslu pracuje přes **360 tisíc osob** a ročně se v EU vyprodukuje více než **177 milionů tun oceli**.

Evropská komise proto představila **akční plán** na podporu tohoto významného odvětví, který má vést k restrukturalizaci a větší konkurenceschopnosti odvětví a obsahuje následující navrhovaná strategická opatření:

- **Zavedení vhodného regulačního rámce** – mělo by dojít k vyhodnocení dosavadní regulatorní zátěže odvětví a její dopad na konkurenceschopnost.
- **Zlepšování dovedností zaměstnanců a pomoc při restrukturalizaci** – pomocnými finančními nástroji by se měl stát Evropský sociální fond a Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci.
- **Podpora poptávky po oceli** – zejména v automobilovém průmyslu a ve stavebnictví.

- **Podpora inovací** – připravuje se nový podpůrný program Horizont 2020, z kterého budou financovány R&D aktivity s důrazem na nové technologie šetrné k ŽP.
- **Zlepšení přístupu na zahraniční trhy a zajištění rovných podmínek** – s cílem podpořit vývoz oceli z EU, potírat nekalé praktiky a zajistit přístup ke klíčovým surovinám.
- **Zajištění dostupných cen energie** – prostředkem bude dokončení vnitřního trhu s energií, diverzifikace nabídky a zvýšení energetické účinnosti.
- **Politika v oblasti klimatu** – ocelářství patří mezi největší emity skleníkových plynů, a proto má budoucí politika ochrany klimatu silný potenciál ho ovlivnit.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-527_en.htm

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-523_en.htm

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Boj EU proti kuřákům

Ministři členských zemí se shodli na kompromisu k tabákové směrnici. Přes odpor ČR a několika dalších zemí souhlasí členské státy se zákazem ochucených cigaret a zvětšením zdravotních varování. Pro ochucené cigarety by mělo platit přechodné **tříleté období zákazu**. Poté by mohly povolit prodej ty země, kde tvoří ochucené cigarety alespoň tři procenta výroby všech cigaret.

Kompromisní návrh každopádně oslabuje původní představy Evropské komise. Irské předsednictví oproti návrhu Komise nepožadovalo zákaz **tzv. slim cigaret**. Proti jejich zákazu se postavily i členské státy. Irsko také přineslo kompromisní návrh týkající se velikosti zdravotních varování. Zatímco podle Komise by měla **pokrývat 75 % plochy** přední a zadní strany krabičky, Irsko počítalo se 70 %. Členské země se nakonec dohodly na 65 %.

O návrhu směrnice v červnu hlasovalo i několik výborů Evropského parlamentu. Ukázalo se, že návrh Komise by

někteří europoslanci rádi oslabili. Čtyři z pěti výborů navrhuje, aby se velikost kombinovaných zdravotních varování omezila na **50 % plochy krabičky**. Ve všech pěti výborech se pak europoslanci shodli na tom, že z návrhu směrnice by měl být vypuštěn zákaz slim cigaret a že zákaz by se neměl týkat ani mentolové příchuti. O návrhu směrnice bude nyní hlasovat Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) a následně plenární zasedání Evropského parlamentu.

Aby směrnice vstoupila v platnost, musí se na jejím znění shodnout jak Rada EU, tvořená ministry členských států, tak i Evropský parlament.

Komise si chce došlápnout na nelegální výrobce a prodejce cigaret

Podíl nelegálních tabákových výrobků na evropském trhu roste. Evropská komise představila novou strategii, která má podpořit boj proti nelegálnímu obchodu, zejména proti pašování cigaret.

Strategie se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti:

- Snížení motivace k pašeráctví;
- Zvýšení bezpečnosti dodavatelského řetězce;
- Zlepšení prosazování platných norem;
- Zavedení přísnějších sankcí.

Podle odhadů Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) přichází členské státy ročně až o 10 miliard eur na daních a clech kvůli nelegálnímu obchodu s tabákovými výrobky. Strategie by měla být implementována do konce roku 2015.

Navržená opatření bude nyní Komise projednávat s Evropským parlamentem a členskými státy.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-512_en.htm

<http://www.euractiv.cz/podnikani-a-zamestnanost/clanek/komise-si-chce-doslapnout-na-nelegalni-vyrobce-a-prodejce-cigaret-tabakova-smernice-tpd-koureni-pasovani-padelani-010883>

ENERGETIKA A DOPRAVA

Komise chce evropské jaderné elektrárny testovat po šesti letech

Sázka EU na vyšší jadernou bezpečnost je reakcí na předložskou jadernou havárii v japonské Fukušimě. V Evropě podobným haváriím mají mimo jiné zabránit i pravidelně opakované **zátěžové testy**. Podle představ Evropské komise by kontroly měly probíhat jednou za šest let. Uvádí se to ve zveřejněném návrhu, který mění směrnici o jaderné bezpečnosti z roku 2009.

První zátěžové testy proběhly bezprostředně po fukušimské katastrofě a jejich výsledky ukázaly, že žádnou z evropských

elektráren není třeba uzavřít. Odhalily ale řadu nedostatků, na jejichž odstranění musí členské státy pracovat. Směrnice počítá s tím, že zátěžové testy provedou **mnohonárodní týmy**. Členské státy pak budou zodpovědné za provedení doporučení, které z jejich výsledků vzejdou. V případě prodloužení či neprovedení může Evropská komise zvážit vyslání ověřovací návštěvy do daného státu.

Návrh směrnice rovněž požaduje, aby každá **jaderná elektrárna** minimálně jednou za deset let prošla pravidelnou bezpečnostní prověrkou. V případě, že probíhají diskuse o prodloužení její životnosti, musí absolvovat i zvláštní prověrku. Každá elektrárna musí mít navíc středisko reakce na mimořádné situace, které je chráněno proti radioaktivitě, zemětřesením nebo záplavám. Směrnice pak členským státům ukládá, aby vnitrostátní dozorové orgány a provozovatelé elektráren vypracovali strategii, kde popíší, jak budou informovat veřejnost v případě havárie.

Backloading povolenek jde do plenárního hlasování, kompromis je ale příliš slabý

Dočasné **stažení 900 milionů emisních povolenek** ze systému aukcí má za sebou další důležité hlasování, tentokrát v klíčovém Výboru pro životní prostředí (ENVI) Evropského parlamentu. Nyní ji na podzim čeká ještě hlasování plenárního zasedání ve Štrasburku.

Výbor se dohodl na kompromisním řešení. Povolenky bude moci Evropská komise z trhu v roce 2014 stáhnout. Již v následujícím roce ale budou muset být **vráceny zpět do systému**. V původním návrhu směrnice se přitom počítalo s jejich navrácením nejdříve v roce 2018.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-532_en.htm

<http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/komise-chce-evropske-jaderne-elektrarny-testovat-po-vesti-letech-010898>

Začíná být jasnější, jak budou evropské automobilky snižovat emise CO₂

Přísnější **cíle pro emise CO₂** vypouštěné osobními automobily jsou blíže ke svému schválení. Vyjednávači Evropského parlamentu a členských států se neformálně dohodli na kompromisu.

Připravované nařízení má stanovit nástroje, které mají evropským automobilkám pomoci při plnění cíle maximálně vypouštěných 95 gramů CO₂ na jeden ujetý kilometr. Cíl je stanoven pro rok 2020. Podle představ obou institucí by měl být zachován **systém tzv. superkreditů**, který pro automobilky představuje motivaci, aby investovaly do nových, zelenějších technologií. Superkredity by měly podle dosaženého kompromisu platit až do roku 2023. Původně se přitom počítalo s koncem systému v roce 2015.

Europoslanci i členské státy počítají také s přijetím cílů pro období po roce 2020, přesněji pro rok 2025. Konkrétní čísla

Události

EU se dohodla na podobě transevropských dopravních sítí až do roku 2020. Vláda České republiky schválila statut Rady pro fondy Společného strategického rámce. Tato nadrezortní rada se bude starat o koordinaci fondů EU v příštím programovém období 2014-2020. Od 1. července 2013 dochází k dalšímu snížení cen roamingových služeb v rámci EU.

však dohoda neobsahuje, ačkoliv europoslanci navrhovali cíl v rozmezí **68–78 g CO₂/km**. Podle členských zemí ale nejprve bude potřeba zanalyzovat současnou situaci. Evropská komise by proto měla vypracovat dopadovou studii.

Zákonodárci a představitelé zemí EU také reagovali na množící se zprávy o tom, že skutečné množství emisí, jaké auta produkují v reálném provozu, se často liší od výsledků testování. EU by proto měla co nejrychleji přejít od tzv. nového evropského jízdního cyklu (**NEDC**) k celosvětovému harmonizovanému zkušebnímu cyklu pro lehká vozidla (**WLTP**), s jehož výsledky je podle odborníků obtížnější manipulovat.

Na konci evropského summitu však dohodu **zablokovalo Německo**. Jak prohlásila Angela Merkelová, Německo se zpřísněním limitů na automobilové emise oxidu uhličitého nesouhlasí, chce tím ochránit svůj klíčový průmyslový sektor. Kdy se bude o automobilových emisích jednat znovu, tak zatím není jasné.

Rok 2015: Automobily s povinným systémem nahlášení nehody "eCall"

Evropská komise představila plán na povinné zavedení elektronického zařízení **eCall** u osobních automobilů do října roku 2015. EU si od plánu slibuje zmírnění následků závažných dopravních nehod.

Systém začne sám volat na evropskou linku tísňového volání 112 v okamžiku, kdy dojde k vážné dopravní nehodě. Záchranáři tak ihned budou znát přesné místo nehody. Díky novým právním předpisům budou muset mít všechny nové modely osobních automobilů a lehkých užitkových vozů **zabudovaný systém eCall**. Pokud ho mít nebudou, nebudou moci být prodávány na evropských trzích. S tím souvisí i **potřeba vybudování odpovídající infrastruktury** pro přijímání a vyřizování telefonátů v centrech pro tísňová volání. Dle odhadů EK by takto mohlo být zachráněno až 2 500 lidských životů ročně.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-534_en.htm

<http://www.euractiv.cz/obchod-a-export0/clanek/zacina-byt-jasnejsi-jak-budou-evropske-automobilky-snizovat-emise-co2-010930>

KOHEZNÍ POLITIKA

EU se dohodla na podobě evropské dopravy do roku 2020

Členské státy se spolu s Evropskou komisí a Evropským parlamentem dohodly na podobě **transevropských dopravních sítí** až do roku 2020. Na seznamu prioritních dopravních projektů, jejichž náklady budou z 20-40 % uhrazeny z prostředků z evropských fondů, se nachází i několik staveb důležitých pro dopravní infrastrukturu v České republice.

Podle českého europoslance a místopředsedy Evropského parlamentu Oldřicha Vlasáka (ECR) mají vybrané dopravní projekty sloužit především k dostavbě přeshraničních spojení, které na evropském kontinentě stále chybí. Většina staveb má být dokončena do konce roku 2020, některé stěžejní ale až v horizontu **2030 až 2050**. Mezi vybrané projekty patří např. **dálnice D11, rychlostní silnice R11 a R35**.

Do hlavní evropské sítě bylo zahrnuto 69 kilometrů dálnice od Hradce Králové k polské hranici. Realizace je předpokládána do roku 2030. Zmiňovaná dálnice má vést přes Jaroměř, odkud bude jako rychlostní silnice R11 pokračovat dále na Trutnov, aby se na polské hranici napojila na plánovanou dálnici A3.

Česku se podařilo uspět i se **zařazením železnic**. V rámci hlavní transevropské sítě Evropa podpořila návrhy na modernizaci spojení Praha-Mnichov. Mezi důležité dopravní uzly zařadila také Brno a modernizaci tamějšího nádraží. Dá se tedy předpokládat, že tyto železniční projekty by měly být dokončeny v kratším horizontu (do roku 2020). Aby dohoda vstoupila v platnost, musí ji ale ještě formálně odhlasovat Rada i plénum europoslanců. Nejdříve se tak stane v září letošního roku.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-478_en.htm

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/eu-se-dohodla-na-podobe-evropske-dopravy-do-roku-2020-fondy-eu-ten-t-010872>

O koordinaci fondů EU se bude v období 2014+ starat nová nadrezortní rada

Vláda ČR schválila statut **Rady pro fondy Společného strategického rámce**. Hlavním úkolem nově vzniklé Rady bude v příštím programovém období 2014-2020, zajišťovat

koordinaci podpory z evropských fondů se strategickými dokumenty vlády i EU. Nadřezortní odborný a poradní orgán má tak zajistit **soulad evropských fondů** především s Národním programem reforem, Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti a dalšími průřezovými, sektorovými a územními dokumenty. Na to, že podpora z fondů EU nebude v rozporu s cíli těchto strategií, má rada dohlížet i v přípravách na nové období. Předsedou nově vzniklé rady je **premiér** a jejím místopředsedou pak **ministr pro místní rozvoj**.

Rada může mít maximálně tři desítky členů s hlasovacím právem, mezi něž kromě ministrů patří i zástupci Úřadu vlády, Národního orgánu pro koordinaci, či Auditního a Platebního a certifikačního orgánu. Hlasovat na zasedáních Rady, které se budou konat podle potřeby, avšak **minimálně jednou za tři měsíce**, může např. i zástupce hlavního města Prahy, Asociace krajů ČR, Svazu měst a obcí ČR aj.

Rada ke své práci zřizuje pracovní skupiny, v jejichž čele stojí **generální sekretáři**. Sekretářem, který se bude věnovat integrovanému rozvoji území je David Sventek. Generálním sekretářem pro konkurenceschopné podniky, výzkum, inovace, efektivní veřejnou správu, zaměstnanost a vzdělání byla jmenována Miroslava Kopicová, generálním sekretářem pro trh práce a vzdělávání a boj s chudobou byl jmenován Jan Vitula, a oblast páteřní infrastruktury bude mít na starosti Petr Moos.

Vláda vzala na vědomí návrh Dohody o partnerství o čerpání z fondů EU

Kabinet premiéra Petra Nečase na svém zasedání 12. června vzal na vědomí návrh **Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020**, kterou má Česká republika uzavřít s Evropskou komisí. Konečnou verzi dohody předloží MMR vládě ke schválení na podzim letošního roku.

Dohoda se soustředí na několik strategických cílů, kterými jsou zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, účinná podpora sociálního začleňování a boje s chudobou, rozvoj dopravní a technické infrastruktury a ochrana životního prostředí a v neposlední řadě i vyvážený důraz na rozvoj území.

K Dohodě je připojen také **návrh operačních programů**, který vláda schválila na podzim minulého roku. Zatím ale chybí informace o přesných finančních alokacích, které budou v jednotlivých programech k dispozici.

[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/FA6D5579BFB0B390C1257B560033E7D2/\\$FILE/302%20uv130424.0302.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/FA6D5579BFB0B390C1257B560033E7D2/$FILE/302%20uv130424.0302.pdf)

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/o-koordinaci-fondu-eu-se-bude-v-obdobi-2014-starat-nova-nadrezortni-rada-kopicova-dotace-010876>

<https://www.euroskop.cz/8952/22550/clanek/po-roce-2014-by-cesko-melo-mit-jen-8-operacnich-programu-na-cerpani-dotaci-eu/>

INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

Roaming v EU čeká od července další zlevnění

Od 1. července 2013 dochází k dalšímu **snížení maximálních cen roamingových služeb** v rámci EU. Díky evropskému nařízení začínají platit levnější ceny pro spotřebitele týkající se stahování dat, odchozích i příchozích hovorů a také textových zpráv. Oproti roku 2012 dojde ke snížení cenového stropu za stahování dat o 36 %, odchozí hovory budou levnější o 17 %, příchozí pak o 12,5 % a textové zprávy zlevní o 11 %.

Součástí nařízení je i **snížování velkoobchodních cen** u datových služeb, hovorů i sms zpráv, které si účtují operátoři navzájem mezi sebou. Od 1. července 2014 by pak mělo dojít ještě k jedné vlně snižování jak maloobchodních, tak velkoobchodních cen, jak vyplývá již ze schválené legislativy.

Ve srovnání s rokem 2007 bude datový roaming v EU v roce 2013 levnější až o 91 %. Během těchto šesti let se ale **roamingový trh zvětšil o 630 %**. Operátoři mohou zákazníkům nabízet i nižší sazby, než které nařizuje EU. Někteří již například příplatky za roamingové služby hovorů a textových zpráv v některých oblastech Evropy úplně ruší.

Nové stropy maloobchodních cen (bez DPH)

	Od 1. července 2012	Od 1. července 2013	Od 1. července 2014
Stahování dat, prohlížení internetu (za MB)	70 centů	45 centů	20 centů
Odchozí hovory (za minutu)	29 centů	24 centů	19 centů
Příchozí hovory (za minutu)	8 centů	7 centů	5 centů
Zasílání textových zpráv (za SMS)	9 centů	8 centů	6 centů

Zdroj: Tisková zpráva EK

Nové stropy velkoobchodních cen (bez DPH)

	Od 1. července 2012	Od 1. července 2013	Od 1. července 2014
Data (za MB)	25centů	15 centů	5 centů
Hlasové služby (za minutu)	14 centů	10 centů	5 centů
Textové zprávy (za SMS)	3 centy	2 centy	2 centy

Zdroj: Tisková zpráva EK

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/roaming>

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-611_cs.htm

Zastoupení Evropské Komise v ČR naplňuje Měsíčník EU aktualit příspěvky do rubriky „Sloupek komise“. V tomto čísle se věnuje tématu veřejných konzultací. Co to veřejné konzultace jsou, jsou pro Evropskou komisi povinné nebo nepovinné? Může se do nich zapojit i jednotlivec, nebo pouze organizace? Proč se chtít zapojit a jak to udělat? Odpovědi na tyto a další otázky Vám přinese následující článek.

VEŘEJNÉ KONZULTACE - PROČ A JAK SE DO NICH ZAPOJIT?

Směrnice, nařízení, rozhodnutí, doporučení – to jsou některé typy legislativy, která vzniká „v Bruselu“ a je v různé míře závazná pro všechny členské státy včetně ČR – a tedy i pro každého z nás. Může ovšem jednotlivec vůbec nějak ovlivnit její podobu nebo alespoň vyjádřit svůj názor na ni dříve, než vstoupí v platnost? Stručná odpověď zní: ano. Jak na to, se dočtete v následujících odstavcích.

Evropské právní předpisy jsou oficiálně dílem příslušných evropských institucí – tedy Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU. Do procesu vzniku právních předpisů vstupují také poradní evropské orgány (Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor) a v neposlední řadě taky odborná i široká laická veřejnost. Její stanoviska Komise získává v diskusích, na konferencích, seminářích, workshopech a veřejných slyšeních pořádaných nejen v Bruselu, ale ve všech členských státech. Nástrojem, který umožňuje nejširší zapojení občanské společnosti a zainteresovaných stran do procesu utváření evropských politik, jsou **tzv. veřejné konzultace**.

Veřejné konzultace jsou příležitostí pro jednotlivce i organizace (podniky, neziskové a nevládní organizace i veřejný sektor) předložit Komisi v určité oblasti návrhy legislativních opatření.

Konzultace jsou pro Komisi povinné – jejich používání je zakotveno v několika sděleních o zlepšení přípravy právních předpisů z let 2001 a 2002, která měla za cíl nabídnout veřejnosti možnost sdělit Komisi strukturovaným způsobem své připomínky, kritiku i nesouhlas. Příslušné předpisy stanovují, kdy Komise musí konzultaci vyhlásit a jak musí pracovat s výsledky.

Konzultace se zainteresovanými stranami jsou povinné pro všechna posouzení dopadů, tzn. u většiny navrhovaných

právních předpisů. Konzultace musí být vždy zahájeny dříve, než příslušný návrh vstoupí do vnitřního připomínkování, a probíhají po dobu několika týdnů až měsíců.

První konzultace proběhla již v roce 2001.

K návrhům Komise v oblasti vnitřního trhu se tehdy vyjádřilo 253 respondentů. Od té doby již proběhly stovky konzultací, do nichž se zapojily statisíce respondentů. Zásadní pro tento vývoj bylo samozřejmě i větší rozšíření internetu, jehož prostřednictvím se konzultace od počátku provádějí.

Účast se v jednotlivých konzultacích velmi liší. V některých případech se zúčastní i méně než 100 respondentů, jindy však účast převyšuje 100 000 přispěvatelů. Míru účasti ovlivňuje řada faktorů – zásadní vliv mají samozřejmě téma, metoda konzultace i to, zda je otevřena jednotlivcům nebo pouze organizacím.

Například loňské konzultace na téma budoucnosti nekonvenčních fosilních paliv (včetně tzv. břidlicového plynu) v EU se zúčastnilo přes 22 000 respondentů (98 z nich uvedlo jako své sídlo ČR).

Pokud jde o metody konzultace, mají většinou podobu dotazníku s různou mírou otevřenosti otázek, na který účastníci konzultace odpovídají po prostudování konzultačního dokumentu – ten popisuje problematiku a nastiňuje záměry Komise.

Výsledkem veřejných konzultací obvykle bývá zpráva, která vzniká do několika měsíců po ukončení příslušné konzultace. V případě, kdy k připravované legislativě Komise vypracovává i posouzení dopadů, je povinná výsledky konzultace začlenit do zprávy o posouzení dopadů.

V posledních letech bylo každoročně vyhlášeno více než 100 konzultací (v loňském roce celkem 112) v řadě oblastí.

V současné době se můžete na adrese http://ec.europa.eu/yourvoice/index_cs.htm zapojit celkem do 18 konzultací.

Týkají se například evropského systému finančního dohledu, reformy struktury bankovního systému EU, pojištění pro případ přírodních a člověkem způsobených katastrof nebo způsobů využití evropského systému satelitní navigace Galileo. Na tomto portálu „Váš hlas v Evropě“ naleznete i přehled všech skončených konzultací od roku 2001.

Těšíme se na Vaše názory a příspěvky.

V rubrice Informační servis zobrazujeme nadcházející zasedání klíčových rozhodovacích orgánů Evropské unie, které jsou doplňovány dalšími významnými událostmi typu mezinárodních summitů se světovými velmocemi apod.

Agenda jednání těchto klíčových orgánů je s ohledem na její maximální aktuálnost připravována často jen několik dní před vlastním jednáním a je možno ji vyhledat na tomto odkazu:

<http://europa.eu/newsroom/calendar/>

Zasedání klíčových institucí EU

1. 7. 2013	Evropa
- Chorvatsko vstupuje do EU	
3. – 4. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Plenární zasedání Komise regionů	
4. – 5. 7. 2013	Vilnius, Litva
- Představení priorit litevského předsednictví	
4. 7. 2013	Frankfurt, Německo
- Zasedání Rady guvernérů ECB	
8. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Euroskupina	
8. 7. 2013	Vilnius, Litva
- Neformální setkání ministrů zdravotnictví	
9. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro ekonomické a finanční záležitosti	
15. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov	
18. 7. 2013	Vilnius, Litva
- Neformální setkání ministrů vnitra a spravedlnosti	
18. 7. 2013	Frankfurt, Německo
- Zasedání Rady guvernérů ECB	
22. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro zahraniční záležitosti	
23. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání rady pro všeobecné záležitosti	
25. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání rady pro ekonomické a finanční záležitosti za účelem sestavení rozpočtu	
29. 7. 2013	Brusel, Belgie
- Neformální zasedání Rady pro všeobecné záležitosti	

Zdroj: www.europa.eu, <http://www.eu2013.lt/en/>, přístup ke dni 28. 6. 2013

Dne 1. července 2013 se dovršilo několikaleté úsilí Chorvatska o vstup do Evropské unie a stalo se osmadvacátým členem. Chorvatsko si prošlo bouřlivým obdobím rozpadu bývalé Jugoslávie, od které se v červnu roku 1991 odštěpilo a vznikla nezávislá Chorvatská republika. Co předcházelo vstupu Chorvatska do EU a jak si země vede v rámci makroekonomických ukazatelů ve srovnání s EU se dočtete v našem Drobnohledu.

CHORVATSKO - NOVÝ ČLEN EVROPSKÉ UNIE

Chorvatsko v té době bylo teprve na začátku své cesty mezi ostatní členské státy EU. Svou žádost o členství v Evropské unii podalo 21. února 2003 a v červnu o rok později se Chorvatsko stalo kandidátskou zemí. Přístupová jednání zahájila Evropská unie 4. října 2005. Všechno vypadalo, že se Chorvatsko blíží svými pokroky v přístupových rozhovorech vytoženému cíli účasti v EU. Ale spory se Slovinskem o vzájemné hranice přerušily na více jak rok další přístupová jednání. Tyto spory byly ukončeny vzájemnou dohodou a koncem září roku 2009 schválilo Slovinsko opětovné otevření rozhovorů. Chorvatsko v následujících letech činilo pokroky, a tak 30. června 2011 byly přístupové rozhovory s EU ukončeny.

Začátkem prosince 2011 Evropský parlament schválil přistoupení Chorvatska k EU a 9. prosince byla podepsána přístupová smlouva. Dalším důležitým krokem bylo referendum o vstupu do EU uskutečněné v lednu 2012. I přes nízkou účast (zhruba 45 %) voličů se dvě třetiny vyjádřily pro. A protože už od konce roku 2011 bylo stanoveno datum přístupu Chorvatska k EU, nic nebránilo tomu, aby v dubnu letošního roku proběhly v Chorvatsku volby do Evropského parlamentu. Chorvaté volili 12 europoslanců na dobu zhruba jen jednoho roku, neboť příští rok proběhnou nové volby z důvodu ukončení mandátu Evropského parlamentu.

Ratifikační proces přístupové smlouvy byl ukončen před několika týdny podpisem Německa. Jako první vstup Chorvatska do EU ratifikovalo počátkem roku 2012 Slovensko. Dlouhodobé dobré vztahy s Chorvatskem, nejen na politické úrovni, vyústily k ratifikaci této smlouvy Českou republikou mezi prvními ratifikujícími státy v první polovině roku 2012.

Jak si Chorvatsko v Evropské unii povede, to ukáže až čas. Jeho status členského státu EU by však mohl napomoci stabilizaci regionu a být tak určitým signálem i pro ostatní balkánské země. Chorvatsko je teprve druhým členským státem ze zemí bývalé Jugoslávie. Mezi kandidátské státy z tohoto regionu patří Srbsko, Černá hora a Makedonie, potencionální kandidátské země jsou Bosna a Hercegovina, Albánie a Kosovo. Přístupová jednání s těmito státy ukáží, kdy a zda se tyto státy stanou členskými státy EU. Dá se však předpokládat, že další rozšiřování Evropské unie z těchto států se v nejbližších letech dít nebude. Chorvatsko rozšířilo EU až po dlouhých 6 letech, po Bulharsku a Rumunsku, které byly přijaty v šestém rozšíření EU 1. ledna 2007.

Chorvatsko bezesporu nebude patřit mezi ekonomické tahouny Evropské unie, určitě však dosahuje takové hospodářské úrovně, že ho lze srovnávat s některými členskými státy, které přistoupily k EU v předchozích rozšířeních.

Chorvatsko patří v EU spíše k menším státům jak rozlohou, tak i počtem obyvatel. V makroekonomických ukazatelích HDP v PPS na obyvatele ku EU 27 a růstu reálného HDP by Chorvatsko patřilo v roce 2012 k nejslabším státům EU.

V HDP v PPS na obyvatele by předstihlo státy z 6. rozšíření EU Bulharsko a Rumunsko. Míra nezaměstnanosti je další ukazatel, který si Chorvatsko za rámeček nedá. Vždyť za ním se už umísťují jen státy Řecko a Španělsko, které trápí více jak 25% míra nezaměstnanosti.

Přehled vybraných ekonomických ukazatelů za Chorvatsko a EU 27 v roce 2012

	Chorvatsko	EU 27	Pořadí EU 28
Počet obyvatel v tis.	4 398	503 664	21.
Rozloha v tis. km ²	56,6	4 325,9	19.
HDP v PPS na obyvatele k EU 27	61%	100%	26.
Růst HDP	-2,0%	-0,3%	23.
Nezaměstnanost	15,9%	10,5%	26.
Inflace	3,4%	2,6%	23.
Veřejný dluh k HDP	53,7%	86,9%	12.
Saldo veřejných rozpočtů na HDP	-3,8%	-4,0%	14.
Cenová hladina k EU 27	71,2%	100%	6.

Zdroj: Eurostat, AMECO Evropská komise; Poznámka: nižší číslo u pořadí, znamená lepší umístění u daného ukazatele

Členství země však definitivně otevírá přístup na půl miliardový jednotný vnitřní trh EU, ale i nové pracovní možnosti v dalších evropských státech. Kupříkladu vláda ČR usnesením rozhodla, že v následujících dvou letech nebudou přijata žádná opatření směřující k omezení pracovního trhu ČR pro občany Chorvatska, avšak s možnou změnou tohoto ustanovení, bude-li si to žádat situace. V případě fiskální stability je už na tom Chorvatsko o poznání lépe, s veřejným dluhem ve výši zhruba 54 % a deficitem veřejných rozpočtů pod 4 % se tak pohybuje v polovině mezi ostatními členskými státy.

Dne 1. července 2013 však nezačalo jen členství Chorvatska v Evropské unii, ale znamená to i čas prázdnin pro děti a dovolených. Nesmíme tedy zapomenout na to, že rozšíření EU o tento jižní a turisticky velmi oblíbený stát přináší příjemné plus ve formě zrušení celních kontrol a tím může dojít ke zrychlení cestování. Vzhledem k tomu, že Chorvatsko by do schengenského prostoru mělo vstoupit až za dva roky, určité hraniční kontroly ještě probíhat budou. Pokud tedy Vaše kroky budou směřovat do malebných míst nového členu EU, určitě oceníte i nízkou cenovou hladinu tohoto přímořského státu.

Věřme, že Chorvatsko bude platným členem EU a vyhnou se mu ekonomické a dluhové problémy některých stávajících členů. Nezbyvá tedy než vyslovit notoricky známé:

Dobrodošli!

Tomáš Kozelský, EU Office ČS

Ačkoliv stále ještě nebyl schválen finanční rámec EU na roky 2014 až 2020, již se vynořují obrysy budoucího dotačního období v ČR, včetně podoby a struktury jednotlivých operačních programů. V rámci hlavních cílů Kohezní politiky EU se bude Česká republika snažit s Evropskou komisí vyjednat 8 operačních programů. Žadatelé o dotace z fondů EU budou moci využít i deset operačních programů cíle Evropská územní spolupráce či Program rozvoje venkova a Operační program Rybářství.

STRUKTURA NOVÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ NA ROKY 2014-2020 V ČESKÉ REPUBLICE

1. ÚVOD

Budoucí nastavení dotací ze strukturálních fondů EU v naší zemi po roce 2013 by mělo ukončit naše neslavné prvenství v jedné disciplíně. Česká republika by již neměla být zemí s relativně největším počtem operačních programů vzhledem ke své velikosti a celý dotační systém by se měl zjednodušit.

Na druhou stranu nebudeme již ani premiantem v oblasti celkové získané alokace z evropských fondů na jednoho obyvatele. Česká republika bohatne a to se odráží i na snížení celkové částky, kterou budeme mít k dispozici. Namísto 26,7 miliard eur v současném období 2007-2013 nás čeká „jen“ 20,5 miliardy eur. Vzhledem k reálné absorpční kapacitě tuzemských subjektů je to však stále vysoká částka.

Již na podzim loňského roku bylo vládou schváleno, že hlavní část pomoci z evropských fondů v ČR bude realizátorům projektů proudit prostřednictvím 8 operačních programů namísto dosavadních 17 OP. Ministerstvo pro místní rozvoj, které je orgánem odpovědným za koordinaci přípravy budoucího programovacího období, slibuje i zjednodušení administrativy při žádání o dotaci zavedením jednotných, standardizovaných pravidel. Neměla by se tak opakovat

situace, že know-how žadatele při získání dotace například z Operačního programu Životní prostředí mu bylo při žádání o dotaci z ROP Severozápad zbytečné.

Přehled operačních programů v ČR pro období 2014-2020

- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)
- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)
- Operační program Zaměstnanost (OP Z)
- Operační program Doprava (OP D)
- Operační program Životní prostředí (OP ŽP)
- Integrovaný regionální operační program (IROP)
- Operační program Praha - pól růstu ČR (OP PPR)
- Operační program Technická pomoc (OP TP)
- 10 Operačních programů cíle Evropská územní spolupráce
- Program rozvoje venkova (PRV)
- Operační program Rybářství (OPR)

Zdroj: MMF

2. HLAVNÍ PRINCIPY

Jedním z hlavních principů nového programovacího období má být strategické zaměření a propojování. Intervence operačních programů musí směřovat k naplňování cílů strategie Evropa 2020, Národního programu reforem a Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti. Z důvodu zajištění maximálních synergií by měly podpořené projekty vycházet z globálnějších rozvojových strategií definovaných v Integrovaných plánech rozvoje měst (IPRM), Integrovaných plánech rozvoje území (IPRÚ) a Integrovaných teritoriálních investicích (ITI).

Oproti stávajícímu období by měly podpořené projekty ještě více respektovat kritérium konkurenceschopnosti. Nově opravená náměstí v čele se zrekonstruovanou kašnou sice zpříjemní život tamějších občanů, nicméně ke zvýšení konkurenceschopnosti daného města, regionu ani republiky příliš nepřispěje. Receptem je spíše přestavba nevyužitého zemědělského brownfieldu na nové vědecké

laboratoře ve spolupráci s místní univerzitou. Kritérium konkurenceschopnosti nabývá podobu principu 3I: Instituce (efektivní a výkonné), Infrastruktura (dopravní, energetická, telekomunikační a informační) a Inovace (podpora inovačního potenciálu ekonomiky). Posilování konkurenceschopnosti by se nemělo – tak jako v minulosti – dostávat do střetu s principy tržní konkurence. Operační programy by měly podporovat pouze ta odvětví a sektory, kde dochází k selhání trhu, či kde tržní prostředí neexistuje.

V podnikatelském prostředí by se proto kromě dotační formy pomoci měly mnohem více využívat tzv. návratné finanční nástroje. Ty budou mít podobu půjček, garancí či přímých kapitálových investic a jak již z jejich souhrnného názvu vyplývá, měly by se průběžně splácet a znovu reinvestovat. Objem vyplacené pomoci z fondů EU prostřednictvím tzv. finančních nástrojů se odhaduje na necelých 10 % z celkové alokace.

3. NOVÁ SADA OPERAČNÍCH PROGRAMŮ

3.1. IROP

Největší „revolucí“ ve struktuře operačních programů bude návrat před rok 2007. Také po roce 2013 zde bude regionální problémy řešit jednotný tzv. Integrovaný regionální operační

program (IROP) a struktura sedmi Regionálních operačních programů a dodatečného centrálního IOPu zanikne. IROP se bude skládat ze čtyř prioritních os. První prioritní osa se věnuje zvýšení konkurenceschopnosti území a v jejím rámci budou financovány projekty směřující k modernizaci a rozvoji

regionální silniční infrastruktury, rozvoji dopravních systémů nebo k podpoře destinačního marketingu. Druhá prioritní osa se dělí na dvě části. První je zaměřena na sociální a zdravotní oblast a druhá část je zaměřena na investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení.

IROP – prioritní osy (PO)

- PO 1: Zvýšení konkurenceschopnosti v území
- PO 2: Zkvalitnění veřejných služeb v území
- PO 3: Posílení institucionální kapacity veřejné správy
- PO 4: Technická pomoc

Zdroj: MMR

Cílem třetí prioritní osy je modernizace veřejné správy, dále pak zvýšení transparentnosti, efektivnosti a účelnosti procesů ve veřejné správě. Cíle mají všeobecně zvýšit konkurenceschopnost České republiky v oblasti výkonu institucí na místní i centrální úrovni. Prioritní osa Technická pomoc se zabývá efektivním řízením operačního programu. Jedná se o průřezovou prioritní oblast, která se týká ostatních prioritních os. Technická pomoc je obsažena ve všech operačních programech a plní zde stejnou funkci, proto ji již v následujících OP nebudeme komentovat.

3.2. OP Doprava

Druhým nejštědřejším rozpočtem by měl disponovat Operační program Doprava, který navazuje na stejně nazvaný současný OP.

OP Doprava – prioritní osy (PO)

- PO 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu
- PO 2: Silniční infrastruktura na síti TEN-T
- PO 3: Silniční infrastruktura mimo síť TEN-T
- PO 4: Technická pomoc

Zdroj: MMR

První prioritní osa bude podporovat aktivity v oblasti navazující dopravy, aktivity vedoucí ke zlepšení infrastruktury městské a příměstské dopravy. Dále podpoří výstavbu a modernizaci železničních tratí a zavádění nových technologií. V rámci této prioritní osy budou financovány i projekty výstavby a modernizace vnitrozemských vodních cest, podpory multimodální dopravy, zlepšování stavu drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy. Druhá prioritní osa bude rozšiřovat rozvoj silniční infrastruktury transevropské sítě TEN-T, tzn. výstavbu a modernizaci silnic a dálnic. Třetí prioritní osa se zaměří na činnosti směřující ke zlepšení parametrů rychlostních silnic mimo síť TEN-T, za účelem zvýšení bezpečnosti a plynulosti dopravy.

3.3. OP Životní prostředí

Stejný název si v letech 2014-2020 udrží i Operační program Životní prostředí, který je největším kandidátem na krácení

prostředků oproti současnosti. Šest navržených prioritních os sleduje následující cíle: Opatření podporovaná v rámci první prioritní osy přispějí k redukci znečištění povrchových i podzemních vod. Dále budou financována opatření k zajištění povodňové ochrany a preventivní protipovodňová opatření.

OP Životní prostředí – prioritní osy (PO)

- PO 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní
- PO 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
- PO 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
- PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- PO 5: Energetické úspory
- PO 6: Technická pomoc

Zdroj: MMR

Druhá prioritní osa se soustředí na intervence přispívající ke snižování množství emisí a zlepšování systému sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší. Třetí prioritní osa se zabývá opatřeními, která přispějí k předcházení vzniku odpadů a zvyšování materiálního využití z odpadů. Dále povede k odstraňování ekologické zátěže, snižování environmentálních rizik a rozvíjení systému jejich řízení.

Čtvrtá prioritní osa bude posilovat biodiverzitu a kvalitu prostředí v územních sídlech. Pátá prioritní osa bude podporovat přechod na nízkouhlíkové hospodářství a energetickou účinnost u budov a veřejného osvětlení. Ke snižování energetické náročnosti budov přispějí investice do zlepšení tepelně technických vlastností budov.

3.4. OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

Naopak největší posílení finančních prostředků se očekává u nového Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, který by měl v sobě spojit dosavadní OP Výzkum a vývoj pro inovace a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání – prioritní osy (PO)

- PO 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum
- PO 2: Rozvoj prostředí pro využití výzkumu jako zdroje dlouhodobé konkurenční výhody
- PO 3: Rozvoj vysokých škol
- PO 4: Rozvoj celoživotního učení a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání
- PO 5: Technická pomoc

Zdroj: MMR

Operační program bude mít 5 prioritních os, přičemž první z nich se zaměřuje na zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti českého výzkumu a přípravu špičkových odborníků se zájmem o práci ve výzkumu a vývoji.

Druhá osa má za cíl zvyšování využívání potenciálu veřejné výzkumné sféry. Součástí této osy je též maximalizace dlouhodobého přínosu dosavadních investic se zapojením

výzkumných a výrobních kapacit českých podniků. Ke zlepšení kvality vysokých škol má dopomoci třetí osa zaměřená na zvýšení relevance vysokoškolského studia pro trh práce a na profilaci vysokých škol zejména v oblasti profesních oborů. Čtvrtá prioritní osa se rozděluje na zvýšení kvality vzdělávání, posílení rovného přístupu ke vzdělávání a rozvoji celoživotního učení.

3.5. OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Dalším rozpočtově bohatým programem, který navíc ještě posílí, bude OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost – nástupce současného OP Podnikání a inovace.

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost – prioritní osy (PO)

- PO 1: Rozvoj podnikání založený na podpoře výzkumu, vývoje a inovací
- PO 2: Rozvoj infrastruktury a služeb podporujících podnikání ve znalostní ekonomice a internacionalizace podnikání
- PO 3: Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice
- PO 4: Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a podpora moderních informačních a komunikačních technologií
- PO 5: Technická pomoc

Zdroj: MMR

Operační program je složen z pěti prioritních os. Opatření první prioritní osy povedou ke zvýšení inovační výkonnosti podniků, intenzity a využití výsledků průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje v rámci konceptu inteligentní specializace. Postup realizovaný v druhé prioritní ose cílí na zvýšení počtu nových podnikatelských subjektů nebo záměrů a ke zvýšení marketingové připravenosti malých a středních podniků. Další část směřuje k vybudování kvalitní podnikatelské infrastruktury a k rozvoji stávající infrastruktury pro vzdělávání v podnikatelském sektoru.

Aktivity spolufinancované v rámci třetí prioritní osy povedou ke zvýšení podílu výroby energie z obnovitelných zdrojů, ke snižování energetické náročnosti podnikatelského sektoru a rozvíjení energetických služeb, k modernizaci a rozvoji distribučních sítí nebo k většímu uplatnění inovací v energetice. Opatření realizovaná ve čtvrté ose napomohou ke zvětšení pokrytí vysokorychlostním přístupem k internetu a k rozvoji pokročilých komunikačních technologií.

3.6. OP Zaměstnanost

Posíleným rozpočtem by měl disponovat i nástupce dosavadního OP LZZ – tedy Operační program Zaměstnanost. Nový operační program Zaměstnanost bude složen z pěti

prioritních os. Ta první bude věnována zvyšování znalostí a kompetencí zaměstnanců stejně jako tématu sladění soukromého a pracovního života nebo modernizaci veřejných služeb zaměstnanosti. Druhá prioritní osa se zaměří na podporu sociálního začleňování, sociální podnikání a na zvýšení uplatnitelnosti osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením na trh práce.

OP Zaměstnanost – prioritní osy (PO)

- PO 1: Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly
- PO 2: Sociální integrace a boj s chudobou
- PO 3: Sociální inovace a mezinárodní spolupráce
- PO 4: Efektivní veřejná správa
- PO 5: Technická pomoc

Zdroj: MMR

Třetí prioritní osa se zaměřuje na mezinárodní spolupráci v oblasti sociálního začleňování, boje proti chudobě, přístupu k zaměstnávání pro uchazeče a neaktivní osoby apod. Smyslem čtvrté prioritní osy je posilovat institucionální kapacitu a výkonnost tuzemské veřejné správy a místní samosprávy či snižovat administrativní a regulační zátěž.

3.7. OP Technická pomoc

Nejmenším operačním programem by měl zůstat OP Technická pomoc, ze kterého je financováno řízení evropské dotační politiky v České republice. V novém programovacím období 2014 až 2020 bude disponovat čtyřmi prioritními osami.

OP Technická pomoc – prioritní osy (PO)

- PO 1: Řízení a koordinace Dohody o partnerství
- PO 2: Jednotný monitorovací systém
- PO 3: Rozvoj lidských zdrojů na úrovni Dohody o partnerství
- PO 4: Zajištění absorpční kapacity

Zdroj: MMR

Cílem první z nich je podpora aktivit směřujících k naplnění cílů Dohody o partnerství a koordinaci řízení fondů. Druhá osa povede k zabezpečení jednotného monitorovacího systému strukturálních fondů v ČR. Aktivity podporované v této prioritní ose budou směřovat k udržení vysokého standardu administrativní kapacity a prohlubování kvalifikace příslušných pracovníků řídicích orgánů. Hlavním cílem poslední čtvrté prioritní osy je prostřednictvím podpory zajistit efektivní rozvoj absorpční kapacity z centrální úrovně.

3.8. OP Praha – pól růstu

Na úrovni dotací pro Prahu také dojde ke zjednodušení. Místo dosavadních OP Praha-Adaptabilita a OP Praha-Konkurenceschopnost se můžeme těšit na jednotný OP Praha – pól růstu.

Intervence jednotného operačního programu pro Prahu budou

rozloženy do šesti prioritních os. První z nich sleduje naplnění cíle posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací. Hlavním účelem podpory je také stimulovat využívání výsledků výzkumu a vývoje v aplikační sféře, veřejné i komerční. Druhá prioritní osa se zabývá podporou pražských malých a středních podnikatelů prostřednictvím vytvoření kvalitní a kapacitně dostatečné infrastruktury a služeb pro podnikání (např. podnikatelská centra, inkubátory).

OP Praha - pól růstu – prioritní osy (PO)

PO 1: Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací

PO 2: Zvýšení konkurenceschopnosti MSP

PO 3: Udržitelná mobilita a energetické úspory

PO 4: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě

PO 5: Vzdělání a vzdělanost

PO 6: Technická pomoc

Zdroj: MMR

Pražské projekty z oblasti snižování energetické náročnosti budov (zateplování, rekuperace, využití OZE), zvyšování energetické účinnosti v dopravě a podpory využití veřejné dopravy, budou financovány v rámci třetí prioritní osy. Následující prioritní osa je obdobou OP Zaměstnanost na pražské úrovni a věnuje se rozvoji sociálních služeb s cílem podpořit sociální začleňování a omezovat chudobu. Pátá prioritní osa cílí na podporu školství na všech jeho úrovních: od předškolního, přes základní a střední až po vysokoškolské. V rámci této osy by měly získat finanční asistenci i projekty na propojování vysokých škol, vědecko-výzkumných zařízení a podnikatelského sektoru.

3.9. Operační programy cíle Evropská územní spolupráce

V budoucím programovacím období by měl být kladen důraz i na zahraniční projekty, které jsou řešeny minimálně dvěma subjekty z minimálně dvou zemí, v rámci cíle Evropská územní spolupráce. Česká republika se bude účastnit následujících operačních programů na různém regionálním stupni.

4. ZÁVĚR

Také v novém programovacím období se předpokládá, že většina projektů – zejména investiční povahy – bude muset být předfinancována z externích zdrojů. Vše záleží na nastavení ze strany řídicích orgánů. Ve většině případů bude řídicí orgán (věcně příslušné ministerstvo) dotace uvolňovat zpětně po ukončení jednotlivých etap projektu.

U komerčních projektů se navíc budou uplatňovat pravidla veřejné podpory, která by se měla oproti stávajícímu programovacímu období ještě zpřísnit. Zatímco nyní mohou velcí podnikatelé s počtem zaměstnanců nad 250 osob získat investiční dotaci ve výši 40 % (a střední podnikatelé o 10 procentních bodů více a malí o 20 procentních bodů

Přeshraniční programy:

- OP Česká republika – Polská republika
- OP Slovenská republika – Česká republika
- OP Rakousko – Česká republika
- OP Svobodný stát Bavorsko – Česká republika
- OP Svobodný stát Sasko – Česká republika

Nadnárodní a mezinárodní spolupráce:

- OP nadnárodní spolupráce Central Europe
- OP nadnárodní spolupráce Danube
- OP meziregionální spolupráce INTERREG C
- OP ESPON
- OP INTERACT

3.10. OP financované z EZFRV a ENRF

Strukturu nových dotačních programů budou tvořit i operační programy financované z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), respektive z Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF).

Z prvně jmenovaného fondu bude financován nový Program rozvoje venkova (PRV), který bude řešit strukturální problémy na venkovské úrovni. Z PRV by se měly financovat projekty zaměřené na zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských, lesnických a potravinářských podniků, posílení zaměstnanosti venkova při zachování trvalé udržitelnosti a zohlednění přírodních znevýhodnění venkovských oblastí, obnovu, zachování a zesílení místních ekosystémů, podporu efektivního využívání energetických zdrojů a přechod na nízkouhlíkové venkovské hospodaření či na sociální začleňování a potírání chudoby na venkově.

Objemově menším programem bude OP Rybářství. Podpora z tohoto programu bude zaměřena na ekologicky udržitelnou akvakulturu a činnosti v odvětví akvakultury, které jsou vysoce šetrné k životnímu prostředí, či na zvyšování konkurenceschopnosti odvětví rybářství prostřednictvím produktivních investic do akvakultury a rozvoje inovačních aktivit s důrazem na přenos a zavádění technologií do podniků.

více), do budoucna by se tato tzv. intenzita veřejné podpory snížila na 25 % pro velké podnikatele, resp. 35 % a 45 % pro střední a malé podniky.

Tuzemští realizátoři projektů z řad veřejného sektoru, krajů, municipalit, podnikatelů a neziskového sektoru již v současném období získali dostatek zkušeností s realizací a řízením projektů podpořených z fondů EU a čekají na připravenost příslušných státních orgánů celý nový dotační systém spustit. A zde jsme poměrně pesimističtí. Ačkoliv nové programovací období začíná již 1. 1. 2014, první výzvy k předkládání žádostí o dotaci předpokládáme až závěrem roku 2014.

Rubrika Průvodce podnikáním je součástí poradenského programu „Průvodce podnikáním v zahraničí“, který nabízí EU Office České spořitelny. V rámci programu poskytujeme zdarma našim klientům z řad malých a středních podniků informace, jak úspěšně expandovat do zahraničí a jaké je zde čeká podnikatelské prostředí. Více informací naleznete: www.csas.cz/eu. V červencovém Měsíčníku EU aktualit Vás blíže seznámíme s podnikatelským prostředím Běloruska.

BĚLORUSKO

Základní údaje

Oficiální název	Běloruská republika
Počet obyvatel	9 643 566 (2012)
Rozloha	207 600 km ²
Měna	Rubl (BYR)
Etnické složení	Bělorusové 83,7 %, Rusové 8,3 %, Poláci 3,1 %, Ukrajinci 1,7 %, ostatní 3,2 %

Zdroj: CIA World Factbook

Bělorusko získalo svou nezávislost na tehdejším Sovětském svazu v roce 1991, úzké vztahy s nástupnickým Ruskem však udrželo dodnes. Od roku 1999 je země členem Svazového státu Ruska a Běloruska, který má prvky provázanější konfederace. Bělorusko tvoří celní unii s Ruskem a Kazachstánem od roku 2010.

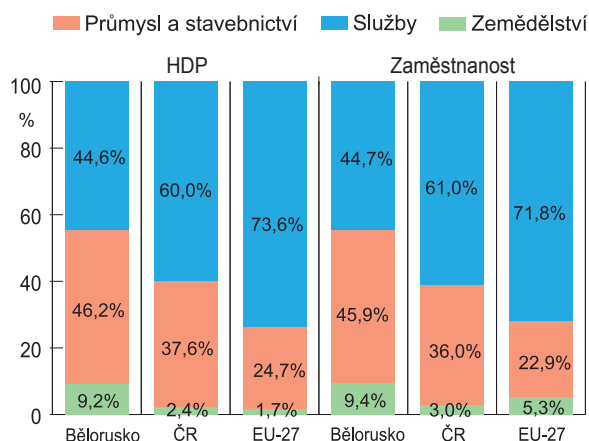
V Bělorusku je prezidentský systém v čele s prezidentem Alexandrem Lukašenkem, který tento post zastává od roku 1994. Jeho vláda se vyznačuje autoritativními prvky s potíráním opozice a restrikcemi v oblasti svobody slova.

V roce 2004 byla v Bělorusku změněna ústava, když došlo k odstranění maximálního počtu období pro výkon prezidentské funkce. Poslední prezidentské volby se konaly v prosinci 2010 a Alexandr Lukašenko získal 79,7 % hlasů.

Struktura hospodářství a zahraniční obchod

Oproti zbytku Evropy má běloruské hospodářství značně vyšší podíl zemědělství – vytváří 9,2 % HDP a zaměstnává 9,4 % pracovní síly. Ve srovnání s Českou republikou i Evropou má Bělorusko relativně významnější průmyslový sektor s téměř polovičním podílem na HDP i zaměstnanosti. Zbývajících

Sektory národního hospodářství v Bělorusku (ČR a EU)

Zdroj: Eurostat, CIA World FactBook, data za roky 2010-2012

přibližně 45 % tvoří služby. Mezi nejdůležitější exportní partnery patří Rusko (33,5 %), Nizozemsko (15,1 %) a Ukrajina (10,2 %). Vybíjí se především stroje a příslušenství, minerální produkty, chemikálie, kovy a potraviny. Bělorusko dováží zboží (zejména z oblasti strojírenství, minerálů, chemikálií, potravinářství a kovů) především z Ruska (54,4 %), Německa (5,6 %), Číny (4,8 %) a Ukrajiny (4,4 %).

Makroekonomický výhled

Ani Bělorusko se nevyhnulo ochabnutí své ekonomické aktivity a především vinou slabšího posledního čtvrtletí v loňském roce vykázalo růst HDP pouze o 1,5 %. Důvodem byly úsporné kroky vlády zejména v oblasti veřejných investic doprovázené restrikcí měnové politiky s cílem eliminace vnější nerovnováhy země. Pro letošní a příští rok MMF předpokládá mírné oživení hospodářského růstu na hodnotu 2,1 %, resp. 2,6 %.

Základní makro ukazatele	2011	2012	2013 ^e	2014 ^e
Růst HDP (%)	5,5	1,5	2,1	2,6
Míra nezaměstnanosti (%)	0,6	0,6	0,6	0,6
Inflace (%)	53,2	59,2	20,5	15,5
BÚ plat. bilance (% HDP)	-10,5	-2,9	-5,2	-5,5
Deficit veřejných rozp. (% HDP)	3,3	0,1	0,0	-0,4

Zdroj: MMF; ^e - odhad

Hlavní bolístkou zůstává vysoká inflace, která vyskočila v roce 2011 vlivem oslabení běloruského rublu a na nižší úroveň sestupuje jen pozvolna. Naopak excelentních výsledků dosahuje Bělorusko v oblasti veřejných financí, které by měly být v nejbližší době vyrovnané.

Trh práce

Míra nezaměstnanosti v Bělorusku se pohybuje na těžko uvěřitelné úrovni. Podle oficiálních statistických zdrojů je její výše dlouhodobě zhruba kolem 1 %. Míra nezaměstnanosti v Bělorusku vyjadřuje podíl osob aktivně hledajících práci

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (2012)	0,6 %	
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2011)	4 686 tis.	
Minimální měsíční mzda (1H/2013)	123 EUR	
Ø měsíční mzdy v odvětvích (2011)	Bělorusko	ČR
Stavebnictví	325 €	905 €
Velkoobchod a maloobchod	260 €	878 €
Doprava a skladování	306 €	1 494 €
Ubytování, stravování a pohostinství	194 €	504 €

Zdroj: Statistické úřady Běloruska a ČR

Průvodce podnikáním

registrovaných v pracovních agenturách na ekonomicky aktivním obyvatelstvu. Minimální mzda je stanovena na národní úrovni rozhodnutím Rady ministrů Běloruské republiky. Aktuální minimální měsíční mzda se rovná 1 395 000 BYR (123 EUR) a hodinová 8 340 BYR.

Základy pracovního práva

Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně. Je možné ji uzavřít na dobu určitou či neurčitou. Pracovní smlouva na dobu určitou může být uzavřena v maximální délce 5 let.

Pracovní smlouva může být rozvázána buď na základě oboustranné dohody, nebo na popud pouze jedné či druhé strany. Zaměstnanci jsou v Bělorusku chráněni zákonem v tom smyslu, že ten omezuje důvody, pro které může zaměstnavatel svého zaměstnance propustit. Mzdy v zemi jsou volně nastavovány samotnými firmami, nicméně drtivá většina běloruských podniků si ponechává určitý prvek státní regulace.

Základy obchodního práva

Pro realizaci investice v Bělorusku je vhodné použít některou z forem obchodních společností, případně si založit reprezentaci. Při zakládání společnosti je nutné promyslet, zda-li investor založí úplně novou entitu či se zapojí do entity již existující.

Pokud je vklad zahraničního investora do kapitálu společnosti vyšší než 20 000 USD, pak na ní běloruský zákon o investicích pohlíží jako na společnost se zahraničním investorem.

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezeným	není požadován
Společnost s dodatečným ručením	50 Základních jednotek (5 mil. BYR = cca 432 EUR)
Otevřená akciová společnost	400 základních jednotek (40 mil. BYR = cca 3 454 EUR)
Uzavřená akciová společnost	100 základních jednotek (10 mil. BYR = cca 864 EUR)

Zdroj: Ministerstvo hospodářství Běloruské republiky

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Sazba korporátní daně je 18 % (s účinností od 1. ledna 2012). Snížená sazba ve výši 10 % je pro rezidenty vědeckých a technologických parků (na prodej vlastní produkce high-tech zboží). Dividendy jsou v Bělorusku zdaněny srážkovou daní ve výši 12 %. Fyzické osoby - rezidenti (pokud se vyskytují v Bělorusku více než 183 dní v roce) musí zdanit veškeré své příjmy (tj. včetně příjmů ze zahraničí), nerezidenti odvádí

v Bělorusku jen daň z příjmů z běloruských zdrojů. Sazba daně z příjmu fyzických osob je ve výši 12 %. Existuje však výjimka ve výši 9 % pro zaměstnance high-tech parků.

Základní sazba DPH v Bělorusku je 20 % pro téměř veškeré zboží a služby. Snížená 10% sazba daně z přidané hodnoty je uplatňována na některé potraviny a zboží pro děti.

Daň/odvod	Sazba
Korporátní daň	10 % / 18 %
Daň z dividend nerezidentů	12 %
Daň z příjmu jednotlivců	9 % / 12 %
DPH (základní / snížená)	20 % / 10 %
Sociální zabezpečení - zaměstnanec	1 %
Sociální zabezpečení - zaměstnavatel	34 %

Zdroj: webové stránky běloruského ministerstva financí

Energetika

Bělorusko, které je značně energeticky závislé především na Ruské federaci, plánuje do roku 2020 vystavět nové větrné elektrárny, jednu uhelnou a čtyři vodní. Na konec roku 2013 je plánována výstavba dvou jaderných reaktorů, které by měly být do čtyř let hotovy. Celkově se plánuje do roku 2020 snížit energetickou závislost Běloruska na 25 - 30 %.

Jednoznačně dominantním zdrojem výroby elektřiny (99,7 %) jsou v Bělorusku fosilní paliva – uhlí, ropa a především zemní plyn. Elektřinu z jaderných elektráren Bělorusko pouze dováží z Ruska a z alternativních zdrojů produkuje zanedbatelná 0,3 % elektřiny.

Z hlediska tarifů pro podnikatele patří ceny zemního plynu mezi evropsky podprůměrné, naopak ceny elektrické energie jsou relativně vysoké. Výrazně nižších dotovaných cen si užívají běloruské domácnosti.

Investiční pobídky

Bělorusko nabízí zahraničním investorům především daňové a celní úlevy za účelem rozvoje dopravní infrastruktury, stavebnictví, farmaceutického průmyslu, bio-technologického průmyslu, high-technologí, zemědělství, potravinářského průmyslu a dalších oblastí.

Nejdůležitějším zákonem z hlediska zahraničních investic je tzv. „Investiční kodex“, který upravuje formy podnikání a další náležitosti investic.

V Bělorusku existuje několik preferenčních režimů, v rámci nichž je možné získat zajímavé investiční pobídky: Investiční smlouva s Běloruskou republikou na mimořádné investiční projekty, Vysoce technologické parky, Svobodné ekonomické zóny, Investice ve městech do 50 tis. obyvatel a venkovských sídlech, Rozvoj dopravní infrastruktury.

Výlet do historie

V dnešním a následujících dvou číslech Měsíčníku se v rubrice „Výlet do historie“ zaměříme na počátky vývoje měnové spolupráce v EU a vznik měnové unie. Projekt vytvoření měnové unie šel ruku v ruce s hospodářskou integrací členských zemí. Obě oblasti spolu velmi úzce souvisí a proto byly řešeny společně. Nejprve bylo nutné zkoordinovat hospodářské politiky zemí. Následně pak země, které budou splňovat veškerá hospodářská kritéria, budou moci být součástí jednotné měnové politiky.

VÝVOJ MĚNOVÉ UNIE I.

Počátky měnové spolupráce

Na evropském kontinentě se počátky měnové spolupráce začaly pomalu vyvíjet až po druhé světové válce, v Americe se však už v červenci roku 1944 v lázeňském městečku Bretton Woods konala mezinárodní měnová a finanční konference za účasti zástupců 44 států, na které byl dohodnut systém tzv. pevných, ale přizpůsobitelných kurzů (**Brettonwoodský řád**). Jeho účelem bylo napojení evropských měn jednotlivých států na americký dolar systémem pevných kurzů s úzkým fluktuacním rozpětím $\pm 1\%$ od stanovené parity vůči dolaru. Samotný dolar byl kryt zlatem a představoval rezervní měnu. V Bretton Woodu byl také založen Mezinárodní měnový fond, který plnil dohlížecí funkci nad plynulým chodem kurzového uspořádání.

V roce 1957 byla podepsána **dohoda o založení Evropského hospodářského společenství**, jejímiž prioritami bylo zejména vytvoření celní unie a provádění společné zemědělské politiky, ale jedním z cílů v rámci uskupení byla také snaha o zachování důvěry ve vlastní měnu, či zajištění cenové a kurzové stability mezi členskými státy.

V šedesátých letech se pomalu Brettonwoodský systém začínal dostávat do problémů. Evropské společenství nebylo s jeho funkcí spokojeno a začala se objevovat řada impulzů pro vytvoření měnové politiky Společenství. V roce 1962 komisař pro hospodářství a finanční otázky Robert Marjolin předložil **Marjolinův akční plán**, jehož součástí bylo mimo jiné vytvoření centrální banky a společné měny. Jelikož ale ve Společenství probíhala politická krize (zejména ve druhé polovině šedesátých let), členské státy nebyly v této době ochotny otázky měnové integrace diskutovat.

Obrat v přístupu členských států nastal až na summitu v Haagu v roce 1969, kde Evropská rada probírala jak Marjolinův akční plán z roku 1962, tak tzv. **Barreho zprávu**, která byla vytvořena roku 1969. Barreho zprávu zpracoval francouzský komisař pro hospodářské a finanční otázky Raymond Barre a blíže v ní rozpracoval myšlenku jednotné měny.

S dalším alternativním projektem hospodářské a měnové unie přišel v roce 1970 německý ministr financí Karl Schiller. Cílem **Schillerova plánu** v oblasti měnové integrace bylo především nahrazení národních měn společnou měnou a snaha o to, aby se na kontrole celého procesu měnové integrace podílel Evropský parlament.

K přístupu k hospodářské a měnové integraci existovaly dvě základní koncepce - monetaristická a ekonomická. Představitelé **monetaristické koncepce** navrhovali rychlé nastavení společné měny. Tento přístup zastávaly Francie, Belgie, Lucembursko, UK (do roku 1980), Itálie (po roce 1970) a Evropská komise. Aby bylo možné dospět ke stabilní společné měně, nejdůležitějším krokem bylo především včasné zafixování směnných kurzů evropských zemí (i za cenu

dočasně zvýšení inflace) a kontrola pohybu kapitálu. Naproti tomu stoupenci **ekonomické koncepce** se přikláněli nejprve k hospodářskému sblížení členských zemí a otázka společné měny pro ně nebyla natolik urgentní. Mezi stoupence patřilo Německo a Nizozemsko (do roku 1970 také Itálie). Tyto dvě rozdílné skupiny samozřejmě způsobily řadu diskusí a rozvoj koncepce HMU musel dospět k určitým kompromisům.

Wernerův plán

Evropská rada na zasedání v Haagu roku 1969 požádala o sestavení expertní skupiny vedené lucemburským ministerským předsedou Pierrem Wernerem. Werner zpracoval zprávu, kterou představil Komisi v roce 1970 a na jejímž základě mělo dojít k vytvoření měnové unie během deseti let a to ve třech základních fázích:

- neodvolatelná konvertibilita měn členských států a vytvoření tzv. „**hada v tunelu**“ (Tunel mělo tvořit širší fluktuacní pásmo od pevně daného kurzu účastněných měn vůči americkému dolaru, které vyplývalo z úpravy Breton Woodu. Uprostřed něj pak byl vytvořen had v podobě užšího fluktuacního pásma měn evropských zemí vůči americkému dolaru.),
- volný pohyb kapitálu a pevně stanovené devizové kurzy mezi měnami členských států,
- náhrada jednotlivých měn jednotnou měnou.

Pro realizaci Wernerova plánu však nepanovaly v dané době zrovna nejpříznivější podmínky.

Zhroucení Brettonwoodského systému

V roce 1973 došlo ke zhroucení Brettonwoodského systému pevných kurzů. Zánik systému se uskutečnil v několika krocích. Nejprve americká vláda pozastavila směnitelnost dolaru za zlato. V prosinci roku 1971 byla uzavřena **Washingtonská dohoda** jako pokus o záchranu systému. Na základě dohody došlo k úpravě všech (nikoli pouze evropských) fixních kurzů formou devalvace dolaru.

Na Washingtonskou dohodu navázaly členské státy v roce 1972 podpisem **Basilejské dohody**, která rozvíjela myšlenku „hada“ z Wernerovy zprávy. Jejím základem byl systém pevných měnových kurzů a rozšíření dolarového tunelu na 4,5 % ($\pm 2,25\%$), kde se had evropských měn může pohybovat v užším 2,25% rozpětí (po 1,125 % na obě strany). Ani tato opatření však nezabránila útěku od dolaru, v březnu roku 1973 se fixní kurz stal neudržitelným a americká měna přešla do režimu volného plovoucího kurzu, kvůli čemuž došlo ke zvýšení nestability na světových finančních trzích.

Na to, jak se evropské země vypořádaly s kurzovou nestabilitou a jaký byl další vývoj v oblasti měnové politiky EU, se zaměříme v příštím čísle našeho Měsíčníku.

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské Unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (růst HDP, HDP per capita k průměru EU v PPS), fiskální stability (saldá veřejných rozpočtů k HDP a veřejného dluhu k HDP), cenové hladiny k průměru EU a saldo běžného účtu k HDP. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou EU. Zdrojem dat je Eurostat.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Růst HDP				HDP v PPS per capita k ø EU				Cenová hladina k ø EU			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Belgie	-2,8	2,4	1,8	-0,3	118,0	119,0	119,0	119,0	112,2	111,2	111,0	109,4
Bulharsko	-5,5	0,4	1,8	0,8	44,0	44,0	46,0	47,0	51,2	50,9	49,4	48,9
ČR	-4,5	2,5	1,9	-1,3	83,0	80,0	80,0	79,0	73,0	75,6	76,5	74,5
Dánsko	-5,7	1,6	1,1	-0,5	123,0	128,0	125,0	125,0	142,8	141,3	143,5	141,9
Německo	-5,1	4,2	3,0	0,7	115,0	119,0	121,0	121,0	106,8	104,4	103,2	101,8
Estonsko	-14,1	3,3	8,3	3,2	63,0	63,0	67,0	68,0	77,2	76,3	77,9	79,9
Irsko	-5,5	-0,8	1,4	0,9	128,0	127,0	127,0	129,0	125,4	118,1	116,3	115,0
Řecko	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4	94,0	87,0	79,0	75,0	94,8	95,7	95,6	93,0
Španělsko	-3,7	-0,3	0,4	-1,4	103,0	99,0	98,0	97,0	97,6	97,0	97,2	95,5
Francie	-3,1	1,7	2,0	0,0	109,0	108,0	109,0	108,0	112,1	110,7	110,2	109,1
Chorvatsko	-6,9	-2,3	0,0	-2,0	62,0	58,0	61,0	61,0	76,2	75,9	73,3	71,2
Itálie	-5,5	1,7	0,4	-2,4	104,0	101,0	100,0	98,0	104,7	102,9	104,4	104,5
Kypr	-1,9	1,3	0,5	-2,4	100,0	97,0	94,0	91,0	89,7	89,5	88,9	88,0
Lotyšsko	-17,7	-0,9	5,5	5,6	54,0	54,0	58,0	62,0	75,9	73,2	73,8	74,8
Litva	-14,8	1,5	5,9	3,7	58,0	61,0	66,0	70,0	66,9	65,0	65,8	65,9
Lucembursko	-4,1	2,9	1,7	0,3	255,0	267,0	271,0	271,0	121,4	122,0	123,0	121,8
Maďarsko	-6,8	1,3	1,6	-1,7	65,0	65,0	66,0	66,0	63,1	64,6	64,3	61,8
Malta	-2,8	3,2	1,8	1,0	84,0	87,0	87,0	86,0	77,9	77,4	77,9	78,2
Nizozemsko	-3,7	1,6	1,0	-1,0	132,0	131,0	131,0	128,0	107,7	108,3	108,2	108,1
Rakousko	-3,8	2,1	2,7	0,8	125,0	127,0	129,0	131,0	107,8	105,3	106,4	105,8
Polsko	1,6	3,9	4,5	1,9	61,0	63,0	65,0	66,0	58,1	61,2	59,3	58,3
Portugalsko	-2,9	1,9	-1,6	-3,2	80,0	80,0	78,0	75,0	89,1	87,7	87,1	86,6
Rumunsko	-6,6	-1,1	2,2	0,7	47,0	47,0	47,0	49,0	57,5	59,5	60,3	57,4
Slovinsko	-7,8	1,2	0,6	-2,3	87,0	84,0	84,0	82,0	87,8	86,9	85,8	85,0
Slovensko	-4,9	4,4	3,2	2,0	73,0	73,0	74,0	75,0	73,1	71,2	72,4	71,5
Finsko	-8,5	3,3	2,8	-0,2	114,0	113,0	115,0	115,0	123,9	123,0	124,7	124,0
Švédsko	-5,0	6,6	3,7	0,7	120,0	124,0	127,0	128,0	107,5	121,8	126,4	128,4
UK	-4,0	1,8	1,0	0,3	111,0	111,0	109,0	110,0	96,7	100,8	102,0	107,8
EU	-4,3	2,1	1,6	-0,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

v %	Saldo veřejných rozpočtů k HDP				Veřejný dluh k HDP				Saldo běžného účtu k HDP			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Belgie	-5,6	-3,8	-3,7	-3,9	95,7	95,5	97,8	99,6	-1,4	1,9	-1,1	-1,4
Bulharsko	-4,3	-3,1	-2,0	-0,8	14,6	16,2	16,3	18,5	-8,9	-1,5	0,1	-1,3
ČR	-5,8	-4,8	-3,3	-4,4	34,2	37,8	40,8	45,8	-2,4	-3,9	-2,7	-2,5
Dánsko	-2,7	-2,5	-1,8	-4,0	40,7	42,7	46,4	45,8	3,4	5,9	5,6	5,2
Německo	-3,1	-4,1	-0,8	0,2	74,5	82,4	80,4	81,9	6,0	6,2	6,2	7,0
Estonsko	-2,0	0,2	1,2	-0,3	7,2	6,7	6,2	10,1	3,4	2,9	2,1	-1,2
Irsko	-13,9	-30,8	-13,4	-7,6	64,8	92,1	106,4	117,6	-2,3	1,1	1,1	4,9
Řecko	-15,6	-10,7	-9,5	-10,0	129,7	148,3	170,3	156,9	-11,2	-10,1	-9,9	-3,1
Španělsko	-11,2	-9,7	-9,4	-10,6	53,9	61,5	69,3	84,2	-4,8	-4,5	-3,7	-1,1
Francie	-7,5	-7,1	-5,3	-4,8	79,2	82,4	85,8	90,2	-1,3	-1,6	-1,9	-2,3
Chorvatsko	-4,1	-5,2	-5,7	-3,8	35,3	42,2	46,7	53,7	-4,9	-0,9	-0,8	0,0
Itálie	-5,5	-4,5	-3,8	-3,0	116,4	119,3	120,8	127,0	-2,0	-3,5	-3,1	-0,7
Kypr	-6,1	-5,3	-6,3	-6,3	58,5	61,3	71,1	85,8	-10,7	-9,8	-4,7	-11,7
Lotyšsko	-9,8	-8,1	-3,6	-1,2	36,9	44,4	41,9	40,7	8,6	2,9	-2,2	-1,7
Litva	-9,4	-7,2	-5,5	-3,2	29,3	37,9	38,5	40,7	3,7	0,1	-3,7	-0,5
Lucembursko	-0,8	-0,9	-0,2	-0,8	15,3	19,2	18,3	20,8	7,2	8,2	7,1	5,6
Maďarsko	-4,6	-4,3	4,3	-1,9	79,8	81,8	81,4	79,2	-0,2	1,1	0,8	1,6
Malta	-3,7	-3,6	-2,8	-3,3	66,4	67,4	70,3	72,1	-7,4	-4,7	-0,2	0,4
Nizozemsko	-5,6	-5,1	-4,5	-4,1	60,8	63,1	65,5	71,2	5,2	7,8	10,1	9,9
Rakousko	-4,1	-4,5	-2,5	-2,5	69,2	72,0	72,5	73,4	2,7	3,4	1,4	1,8
Polsko	-7,4	-7,9	-5,0	-3,9	50,9	54,8	56,2	55,6	-3,9	-5,1	-4,9	-3,5
Portugalsko	-10,2	-9,8	-4,4	-6,4	83,7	94,0	108,3	123,6	-10,9	-10,6	-7,0	-1,5
Rumunsko	-9,0	-6,8	-5,6	-2,9	23,6	30,5	34,7	37,8	-4,2	-4,4	-4,5	-4,0
Slovinsko	-6,2	-5,9	-6,4	-4,0	35,0	38,6	46,9	54,1	-0,7	-0,6	0,0	2,3
Slovensko	-8,0	-7,7	-5,1	-4,3	35,6	41,0	43,3	52,1	-2,6	-3,7	-2,1	2,3
Finsko	-2,5	-2,5	-0,8	-1,9	43,5	48,6	49,0	53,0	1,8	1,5	-1,5	-1,9
Švédsko	-0,7	0,3	0,2	-0,5	42,6	39,4	38,4	38,2	6,7	6,8	7,0	7,1
UK	-11,5	-10,2	-7,8	-6,3	67,8	79,4	85,5	90,0	-1,4	-3,3	-1,4	-3,7
EU	-6,9	-6,5	-4,4	-4,0	74,6	80,0	82,5	85,3	0,3	0,4	0,7	1,3

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

